

RAPORT o STANIE GMINY OPATÓW za 2023 rok

WÓJT GMINY OPATÓW
42-152 Opatów, ul. Tadeusza Kościuszki 27
www.opatow.gmina.pl

Opatów, kwiecień 2024 rok

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	str. 3
II. Informacje ogólne	str. 3
III. Informacje finansowe	str. 9
IV. Oświata i wychowanie	str. 15
V. Ład przestrzenny	str. 18
VI. Infrastruktura komunalna	str. 19
VII. Ochrona środowiska	str. 23
VIII. Polityka społeczna	str. 27
IX. Kultura	str. 30
X. Współpraca ze stowarzyszeniami i związkami samorządowymi	str. 32
XI. Inicjatywy lokalne	str. 33
XII. Działania gminy w warunkach kryzysowych	str. 34
XIII. Podsumowanie	str. 35
XIV. Załączniki	
1. Analiza finansów Gminy Opatów w latach 2020-2023.	
2. Wykaz uchwał Rady Gminy Opatów z 2023 roku.	

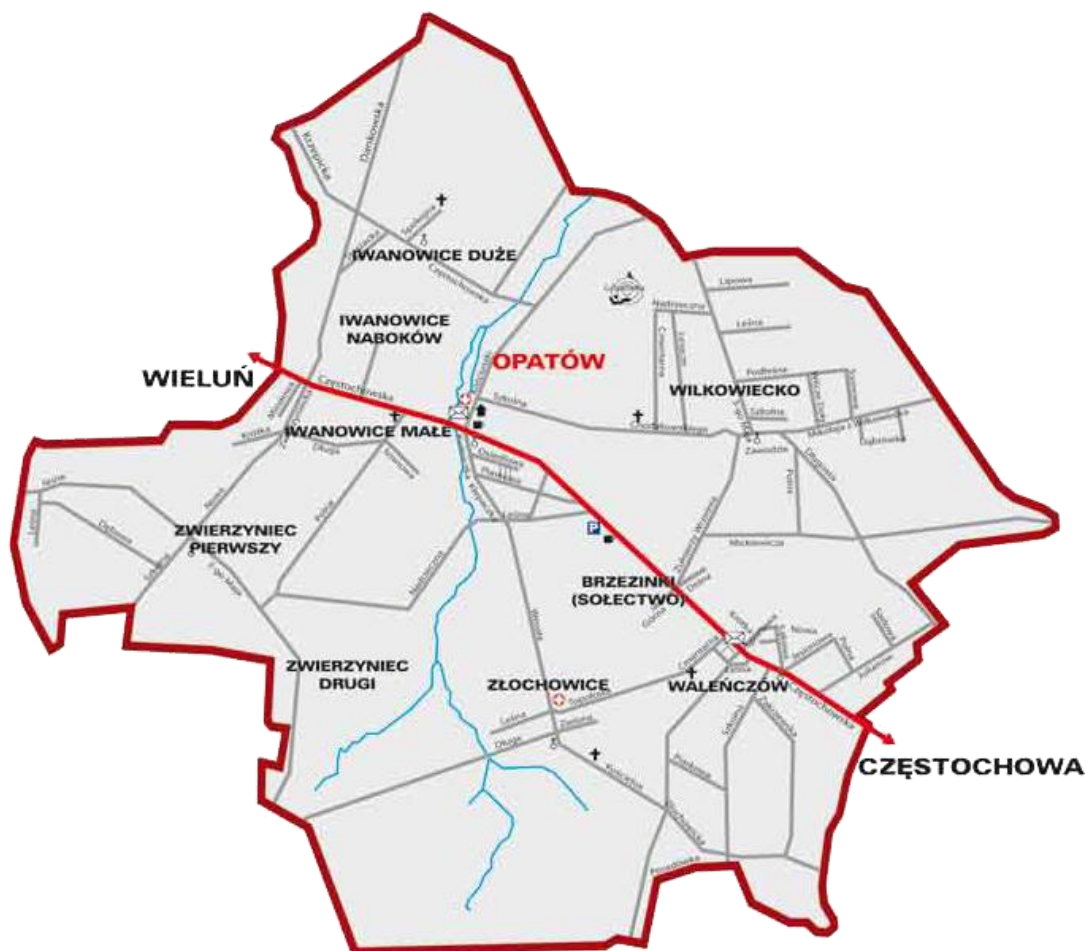
I. WSTĘP

Raport o stanie Gminy Opatów za 2023 rok jest piątym i ostatnim dokumentem tego typu w wydłużonej kadencji wójta i rady gminy, zapoczątkowanej wyborami w październiku 2018 roku. Realizacja zadań gminy w roku 2023 odbywała się w szczególnych warunkach. Stan pandemii, wywołany wirusem COVID-19 – odwołany w połowie roku, znacząco utrudniał działalność urzędu gminy, jak i wielu innych instytucji i urzędów w Polsce. Dodatkowo inwazja Rosji na Ukrainę skutkowałą nowymi zadaniami, które zostały nałożone na jednostki samorządu terytorialnego, służby państwowe i całą administrację publiczną. Raport powstał na podstawie art.28aa ustawy o samorządzie gminnym i zawiera podsumowanie działalności gminy i jej jednostek organizacyjnych w roku 2023. Treść w wielu miejscach odnosi się do informacji zawartych w raportach za lata poprzednie pokazując tendencję zmian w czasie. **Pełny obraz daje analiza treści raportu łącznie ze Sprawozdaniem Wójta Gminy Opatów z wykonania budżetu w 2023 roku.**

II. INFORMACJE OGÓLNE

A. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Opatów położona jest w północnej części województwa śląskiego w powiecie kłobuckim. Graniczy z 7 innymi gminami powiatu: z Gminą Kłobuck, Krzepice, Lipie, Miedźno, Panki, Popów oraz Gminą Wręczyca Wielka. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 73,54 km², co stanowi 8,27% powierzchni powiatu i 0,6% powierzchni województwa. W skład gminy wchodzi 10 sołectw skupionych w 9 miejscowościach.

Gmina posiada charakter rolniczy. Gospodarstwa rolne są mocno rozdrobnione – najwięcej jest ich w przedziale 4-10 ha. Podstawowymi roślinami uprawnymi są zboża (ok. 70%) oraz ziemniaki i inne rośliny okopowe. Niewielki odsetek upraw stanowią warzywa i uprawy sadownicze. Dobre gleby występują w zachodniej części gminy na pograniczu Zwierzyńca Pierwszego, Zwierzyńca Drugiego i Iwanowic Dużych, pas w centrum Opatowa oraz niewielkie enklawy w Wilkowiecku i Waleńczowie. Tylko ok. 7% powierzchni gminy stanowią lasy, głównie iglaste z przewagą sosny.

Teren gminy znajduje się w zlewni dopływów rzeki Liswarty. Największy obszar zajmuje zlewnia rzeki Opatówki (w dolnym biegu zwanej Górnianką). Swoje źródła ma na południe od Złochowic i płynie w kierunku północnym równoległe do zabudowy Złochowic i Opatowa. Drugim co do wielkości ciekim wodnym jest Dziunia, której źródło leży w gminie Miedźno (wieś Mokra) i płynie wzdłuż Wilkowiecka łącząc się z Górnianką w Rębielicach Królewskich (gmina Popów).

Na podstawie wykonanego Studium Historyczno-Heraldycznego, zatwierdzonego przez Komisję Heraldyczną przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji, uchwałą Rady Gminy Opatów z dnia 30 czerwca 2006 roku przyjęto do stosowania herb, flagę, baner i pieczęcie.

B. Jednostki organizacyjne gminy

Liczba i rodzaj jednostek organizacyjnych gminy nie uległa zmianie. Jednostkami organizacyjnymi gminy są:

- a. Urząd Gminy w Opatowie
- b. Gminny Zespół Oświaty w Opatowie
- c. Gminna Biblioteka Publiczna w Opatowie z filią Złochowicach
- d. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie
- e. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Opatowie
- f. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Opatowie z filią w Wilkowiecku
- g. Szkoła Podstawowa w Iwanowicach Dużych
- h. Szkoła Podstawowa im. Jana Ciszewskiego w Waleńczowie
- i. Szkoła Podstawowa im. Juliana Tuwima w Złochowicach

C. Demografia

Na koniec 2023 roku gmina liczyła 6657 mieszkańców, w tym kobiet: 3375 (50,7%), mężczyzn: 3282 (49,3%). W wieku przedprodukcyjnym znajdowało się 1281 osób (kobiet: 618, mężczyzn: 663), w wieku produkcyjnym – 4015 osób (kobiet: 1874, mężczyzn: 2141), w wieku poprodukcyjnym – 1361 osoby (kobiet: 883, mężczyzn: 478). Gęstość zaludnienia: 90 osób na km², w powiecie 94 osoby na km², w województwie 370 osób na km². W poszczególnych sołectwach liczba mieszkańców kształtowała się następująco:

1. Opatów	-	1147 osób	(kobiet: 582,	mężczyzn: 565)
2. Brzezinki	-	110 osób	(kobiet: 60,	mężczyzn: 50)
3. Iwanowice Duże	-	874 osób	(kobiet: 438,	mężczyzn: 436)
4. Iwanowice Małe	-	447 osób	(kobiet: 218,	mężczyzn: 229)
5. Iwanowice - Naboków	-	107 osób	(kobiet: 52,	mężczyzn: 55)
6. Waleńczów	-	1153 osób	(kobiet: 609,	mężczyzn: 544)
7. Wilkowiecko	-	966 osób	(kobiet: 491,	mężczyzn: 475)
8. Złochowice	-	1210 osób	(kobiet: 602,	mężczyzn: 608)
9. Zwierzyniec Pierwszy	-	445 osób	(kobiet: 227,	mężczyzn: 218)
10. Zwierzyniec Drugi	-	198 osób	(kobiet: 96,	mężczyzn: 102)

W roku 2023 odnotowano 59 zgonów i 58 urodzin (przyrost ujemny - 1 osoba). Jest to pierwszy od kilku lat rok, w którym zanotowany znaczący spadek liczby zgonów (w porównaniu do lat 2020-2022 liczba zgonów spadła o 44%) oraz pierwszy od kilku lat rok, w którym liczba urodzeń jest niemal równa liczbie zgonów. W dalszym ciągu zauważalny jest spadek liczby mieszkańców gminy (w stosunku do roku 2022 liczba mieszkańców spadła o 0,35%), jednakże spadek ten jest spowodowany głównie przez emigrację mieszkańców do dużych ośrodków miejskich.

W roku 2018 gminę zamieszkiwało 6823 mieszkańców, w roku 2019 – 6820 mieszkańców, w roku 2020 – 6772, w roku 2021 – 6771 mieszkańców, a w roku 2022 – 6679 mieszkańców.

D. Podmioty gospodarcze

Na koniec roku 2023 w gminie zarejestrowanych było 422 podmiotów gospodarczych (wzrost o 5 do roku poprzedniego). Zauważalna jest tendencja zwiększenia podmiotów świadczących usługi niematerialne i budowlane.

Rodzaj działalności	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Produkcja	12	18	12	12	9	10
Usługi przemysłowe	28	29	2	20	17	17
Usługi produkcyjne	13	15	86	94	80	81
Budownictwo	82	83	93	105	110	117
Handel	73	98	84	83	86	82
Gastronomia	2	3	3	3	3	4
Pozostałe usługi materialne	35	63	23	15	19	18
Usługi niematerialne	68	69	91	77	93	93
Razem	356	378	394	409	417	422

E. Bezrobocie

Na koniec roku 2023 liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie wynosiła 153 osoby, w tym 82 kobiety. W miesiącu grudniu stopień natężenia bezrobocia osiągnął poziom 3,8% i był niższy od wskaźnika dla powiatu kłobuckiego (7,1%), wyższy od województwa śląskiego (3,5%) i niższy od kraju (5,0%).

Miesiąc	Liczba bezrobotnych		Stopa natężenia bezrobocia %			
	Ogółem	Kobiety	Gmina	Powiat	Wojew.	Kraj
Styczeń	161	90	4,0	7,6	3,7	5,2
Luty	175	100	4,4	8,3	3,9	5,5
Marzec	170	98	4,3	8,6	3,9	5,5
Kwiecień	168	96	4,2	8,0	3,9	5,4
Maj	169	96	4,2	7,9	3,7	5,2
Czerwiec	175	99	4,4	8,1	3,7	5,1
Lipiec	167	94	4,2	8,3	3,6	5,0
Sierpień	169	98	4,2	7,7	3,6	5,0
Wrzesień	155	87	3,9	7,6	3,6	5,0
Październik	150	79	3,8	7,4	3,7	5,0
Listopad	144	74	3,6	7,2	3,6	5,0
Grudzień	153	82	3,8	7,1	3,5	5,0

F. Miejsca pamięci narodowej, zabytki

Na terenie gminy Opatów znajduje się siedem miejsc pamięci narodowej z okresu drugiej wojny światowej (w tym pięć wpisanych jest do wojewódzkiej ewidencji), upamiętniających śmierć żołnierzy i osób cywilnych, poległych z rąk okupanta niemieckiego. Są to cztery groby wojenne i trzy tablice upamiętniające śmierć poległych w obronie Ojczyzny. Miejsca te znajdują się w Opatowie i Wilkowiecku.

W ramach porozumień zawartych pomiędzy Wojewodą Śląskim i Wójtem Gminy Opatów, dotyczących finansowania opieki nad grobami wojennymi, zlecano wykonywanie prac związanych z utrzymaniem tych miejsc.

W gminie Opatów znajduje się jeden zabytek wpisany do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego – kościół p.w. Świętego Mikołaja w Wilkowiecku. Jest to najstarszy obiekt sakralny w gminie. Według materiałów historycznych wybudowany został w miejscu starej gotyckiej świątyni około roku 1760. Związany jest z dwoma historycznymi postaciami: Janem Długoszem – największym polskim kronikarzem średniowiecza oraz Mikołajem z Wilkowiecka – zakonnikiem, poetą, autorem wierszowanego misterium rezurekcyjnego (*Historija o chwalebny Zmartwychwstaniu Pańskim*).

Do Ewidencji Zabytków Województwa Śląskiego wpisane zostały: Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Opatowie, kościół p.w. Matki Boskiej Śnieżnej i Świętego Wojciecha w Iwanowicach Dużych oraz kościół p.w. Narodzenia NMP w Złochowicach. W 2012 roku została założona Gminna Ewidencja Zabytków.

Gmina posiada plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (tj. kościoła p.w. Świętego Mikołaja w Wilkowiecku) oraz dla zabytku ruchomego (tj. obrazu: „Rodzina Matki Boskiej” z XVI wieku w kościele w Opatowie). Uchwałą z dnia 29 września 2022 roku Rada Gminy Opatów uchwaliła: „*Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Opatów na lata 2022-2025*” W gminie znajdują się 24 stanowiska ochrony archeologicznej. Naukowy patronat nad nimi sprawuje Uniwersytet Jagielloński w Krakowie.

G. Administracja

Urząd Gminy w Opatowie, z siedzibą w Opatowie przy ul. Tadeusza Kościuszki 27, jest podstawową jednostką organizacyjną gminy, utworzoną w celu wykonywania ustawowych zadań i obowiązków. Urząd działa w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy prawa, Statut Urzędu Gminy (uchwalony przez Radę Gminy Opatów w dniu 30 października 2018 roku) oraz Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy (uchwalony przez Radę Gminy Opatów w dniu 11 kwietnia 2023 roku).

W strukturze organizacyjnej urzędu od 2018 roku nie nastąpiły zmiany. Podstawowe komórki to: kierownictwo urzędu (z Wójtem Gminy jako kierownikiem urzędu), referat finansowy (kierowany przez Skarbnika Gminy) oraz samodzielne stanowiska pracy. W urzędzie funkcjonuje kancelaria materiałów niejawnych, której obsługą zajmują się osoby z wymaganymi przepisami certyfikatami.

W roku 2023 w urzędzie na stanowiskach urzędniczych zatrudnionych było 25 pracowników samorządowych, w tym: jedna osoba zatrudniona na 1/4 etatu, jedna osoba zatrudniona na 1/2 etatu. Na stanowiskach gospodarczych zatrudnionych jest sześć osób - cztery osoby w pełnym wymiarze czasu pracy (kierowca, palacz- konserwator – 3 osoby) oraz dwie w niepełnym wymiarze (sprzątaczkę – 1/2 etatu i 3/4 etatu).

Gmina Opatów realizuje zadania zmierzające do usprawnienia komunikacji z mieszkańcami przy wsparciu odpowiednich narzędzi informatycznych. W urzędzie funkcjonuje elektroniczny system obiegu dokumentów (SOD) zintegrowany z platformami takimi jak ePUAP, na których udostępniane

są tzw. e-usługi umożliwiające elektroniczne załatwianie spraw. W kasie urzędu zainstalowano system do bezgotówkowego regulowania należności.

Realizując nałożone w ostatnim czasie nowe obowiązki w zakresie bezpieczeństwa informacji w urzędzie przy obiegu dokumentów wprowadzono do stosowania następujące uregulowania:

1. Politykę Bezpieczeństwa Informacji Urzędu Gminy w Opatowie.
2. Procedury dotyczące ochrony danych osobowych zgodne z RODO (Unijne rozporządzenie o ochronie danych osobowych), na które składa się: Polityka ochrony danych osobowych oraz Instrukcja zarządzania systemem informatycznym, służącym do przetwarzania danych.
3. Politykę zarządzania incydentami związanymi z bezpieczeństwem informacji.

Podstawową działalnością urzędu jest obsługa administracyjna mieszkańców i interesantów zewnętrznych. Skalę i rodzaj spraw załatwianych w roku 2023 przez stanowiska bezpośrednio związane z obsługą interesantów, przedstawia poniższe zestawienie:

Stanowisko ds. dróg, leśnictwa i łowiectwa

Łączna ilość spraw zarejestrowanych na stanowisku – **328 szt.** Sprawy obejmują: decyzje na usuwanie drzew i krzewów, decyzje na zajęcie pasa drogowego, decyzje na umieszczanie urządzeń w pasie drogowym, decyzje na uzgodnienie lokalizacji urządzeń w pasie drogowym, decyzje na prowadzenie robót w pasie drogowym, postanowienia dotyczące komunikacji, planów łowieckich, inwestycji drogowych.

Ilość zarejestrowanych pism przychodzących – 485 szt., ilość zarejestrowanych pism wychodzących – 130 szt., ilość opracowanych dokumentów – 697 szt.

Stanowisko ds. gospodarki gruntami

Wydano: 14 decyzji zatwierdzających podział geodezyjny nieruchomości, 1 decyzje rozgraniczające, 1 decyzję uchylającą podział nieruchomości, 1 postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania rozgraniczającego, 1 postanowienie w sprawie ustalenia kosztów rozgraniczenia.

Stanowisko ds. ewidencji i dowodów osobistych

Wydano: 128 zaświadczeń o zameldowaniu, załatwiono 22 wnioski o udostępnieniu danych o zameldowaniu, wydano 502 dowody osobiste.

Stanowisko ds. podatków

Wydano 2761 decyzji o ustaleniu wymiaru podatku, 561 decyzji wymiarowych zmieniających wysokość zobowiązania. Łączna liczba kart podatkowych to 5461 (w tym: podatku rolnego – 2525, podatku leśnego – 805, podatku od nieruchomości – 2131).

Wystawiono 313 upomnień (na kwotę 270.788,29 zł) i 32 tytuły egzekucyjne (na kwotę 54.402,22 zł).

Stanowisko ds. ewidencji działalności gospodarczej, stypendiów, opłat skarbowych, ewidencji środków transportowych, zezwoleń na handel napojami alkoholowymi

Wydano: 9 zezwoleń na handel napojami alkoholowymi dla podmiotów gospodarczych i 5 zezwoleń jednorazowych. Wystawiono 8 upomnień o wpłatę podatku od środków transportowych na kwotę 26.672,00 zł oraz jeden tytuł wykonawczy na kwotę 5.421,00 zł.

Stanowisko ds. ochrony środowiska i ochrony przyrody

Wydano: 18 zawiadomień o nadaniu numeru porządkowego nieruchomości, 1 zaświadczenie o kwalifikacji przedsięwzięcia inwestycyjnego w związku z prowadzeniem postępowania sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

Utworzono i nadano nazwy dwóm nowym ulicom na terenie gminy – w Wilkowiecku i Waleńcowie.

Przyjęto i wprowadzono do systemu ewidencji źródeł ciepła i źródeł spalania paliw (CEEB) 98 deklaracji. Wykonano 15 rutynowych kontroli instalacji grzewczych w związku z przestrzeganiem zapisów uchwały „antysmogowej”. Udzielono 7 pouczeń co do konieczności wymiany źródeł ciepła.

Stanowisko ds. obsługi sekretariatu:

Ilość pism przychodzących łącznie 5822 szt., w tym systemem ePUAP - 1060 szt. i tradycyjnie (pocztą) - 4762 szt.) Ilość pism wychodzących łącznie 4118 szt., w tym systemem ePUAP (182 szt.) i tradycyjnie (pocztą) 3936 szt.

Wydano: 691 decyzji o zwrocie podatku akcyzowego (dwa razy w roku).

Stanowisko ds. odpadów i utrzymania czystości

Łączna ilość spraw – 596 szt. Wydano: 321 upomnień, 85 tytułów egzekucyjnych o ściąganie należnej opłaty, przyjęto 251 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Stanowisko ds. inwestycji komunalnych i planowania przestrzennego

Wydano: 35 wypisów i wyrysów z planu zagospodarowania przestrzennego, 115 zaświadczeń o przeznaczeniu nieruchomości w planie zagospodarowania przestrzennego.

Urząd Stanu Cywilnego

a. Sporządzenie aktów stanu cywilnego	- 47 szt.
b. Odpisy aktów stanu cywilnego	- 581 szt.
c. Zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa	- 18 szt.
d. Przeniesienia aktów do rejestru stanu cywilnego	- 285 szt.
e. Czynności materialno-techniczne z zakresu rejestracji stanu cywilnego	- 12 szt.
f. Wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego	- 61 szt.
g. Przypiski w aktach stanu cywilnego	- 237 szt.
h. Wnioski o nadanie „Medalu za długoletnie pożycie małżeńskie”	- 19 szt.

W 2023 roku koszt funkcjonowania Urzędu Gminy w Opatowie to kwota 4.102.600,16 zł i był wyższy o 776.027,37 zł od tego kosztu w roku 2023, co stanowi wzrost o 23,3%. W kwocie tej zawarte są m.in. wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników, koszty remontów, opał, energii elektrycznej, prenumeratę prasy i wydawnictw, koszty usług pocztowych i telekomunikacyjnych, koszty oprogramowania komputerowego i jego serwisu, opłat licencyjnych itp. a także dotacje celowe przekazywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.

Koszt działalności Rady Gminy Opatów w roku 2023 zamknął się kwotą 238.325,82 zł i był wyższy od kosztu w roku poprzednim o 7.444,95 zł (wzrost o 3,2%).

III. INFORMACJE FINANSOWE

A. Wykonanie budżetu gminy

Budżet gminy, uchwalony w dniu 29 grudnia 2022 roku, zakładał następujące wielkości:

	Plan 1 stycznia 2023 r. zł
Dochody ogółem	38.837.674,23
Przychody ogółem	3.321.598,46
Wydatki ogółem	41.002.072,69
Rozchody ogółem	1.157.200,00

W wyniku wprowadzonych zmian (46 zmian, z czego 13 uchwałami Rady Gminy Opatów), na koniec 2023 roku budżet gminy przedstawiał się następująco:

	Plan 31 grudnia 2023r. zł
Dochody ogółem	45.491.711,02
Przychody ogółem	5.577.948,76
Wydatki ogółem	49.862.459,78
Rozchody ogółem	1.207.200,00

Na dzień 31 grudnia 2023 roku wykonanie budżetu przedstawiało się następująco:

- dochody: 44.621.191,73 zł (98,09% planu)
- wydatki: 47.234.877,20 zł (94,73% planu)

Roczna kwota subwencji ogólnej wyniosła 18.304.355,60 zł, w tym kwota 10.842.371,00 zł subwencji oświatowej.

W dochodach własnych wpływy z tytułu podstawowych należności i opłat od osób prawnych wyniosły:

a. podatek CIT	-	115.299,00 zł
b. podatek od nieruchomości	-	1.676.410,80 zł
c. podatek rolny	-	7.434,00 zł
d. podatek leśny	-	6.797,00 zł
e. podatek od czynności cywilnoprawnych	-	15.157,00 zł
f. podatek od środków transportowych	-	11.090,00 zł

W dochodach własnych wpływy z tytułu podstawowych należności i opłat od osób fizycznych wyniosły:

a. podatek PIT	-	4.483.455,00 zł
b. podatek od nieruchomości	-	1.295.725,98 zł
c. podatek rolny	-	558.876,44 zł
d. podatek leśny	-	30.734,96 zł
e. podatek od spadków i darowizn	-	11.426,00 zł
f. podatek od środków transportowych	-	126.917,60 zł
g. podatek od czynności cywilnoprawnych	-	291.531,12 zł

W roku 2023 zrealizowano następujące przedsięwzięcia z dofinansowaniem środkami finansowymi pochodzącymi ze źródeł krajowych:

Nazwa zadania	Dofinansowanie zł
Program Usuwania Azbestu (IV etap) <i>(wydatki realizowane zgodnie z uchwalonym Gminnym Programem Usuwania Azbestu)</i>	9.792,00
Utworzenie „Ekopracowni Pod Chmurką” w Szkole Podstawowej w Opatowie	50.382,00
Przebudowa drogi dojazdowej do pól – ul. Mickiewicza w Wilkowiecku	240.000,00
Modernizacja chodnika – ul. Częstochowska w Iwanowicach Dużych	70.000,00
Program „Czyste Powietrze”	76.501,95
Program Inicjatyw Sołectkich (zadania realizowane przez sołectwa: Iwanowice Duże, Waleńczów, Wilkowiecko, Złochowice)	83.583,39
Szkoły podstawowe: Program „Wzmocnij swoje otoczenie”	19.976,00
Razem	550.235,34

B. Dotacje dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych

W roku 2023 z budżetu gminy zostały udzielone dotacje niżej wymienionym podmiotom:

Lp.	Podmiot	Kwota zł
1.	Starostwo Powiatowe w Kłobucku	22.500,00
2.	Gmina Krzepice	8.400,00
3.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Opatowie (dotacja do gospodarki ściekowej)	265.300,00
4.	Gminna Biblioteka Publiczna w Opatowie (dotacja na działalność)	288.000,00
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zwierzyńcu Pierwszym i w Opatowie	11.000,00
8.	Stowarzyszenie „Nasza Szkoła” w Zwierzyńcu Pierwszym (dotacja szkolna i przedszkolna)	5.252.921,68
9.	Organizacje pozarządowe prowadzące działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu oraz działalności na rzecz dzieci i młodzieży	60.000,00
	Razem	5.908.121,68

Organizacje wymienione w pkt. 9. powyższej tabeli wyłonione zostały w wyniku konkursu ofert, który był ogłoszony Zarządzeniem Wójta Gminy Opatów. W 2023 roku wybrano do dofinansowania:

1. Gminny Klub Sportowy „Maraton” Waleńczów z kwotą dotacji: 40.000 zł
2. Klub Sportowy „Wojownik” Kłobuck z kwotą dotacji: 3.000 zł
3. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „PIONIER” Panki z kwotą dotacji: 4.000 zł
4. Związek Harcerstwa Polskiego „HUFIEC” Kłobuck 3.000 zł
5. Stowarzyszenie „Nasza Szkoła” w Zwierzyńcu Pierwszym z kwotą dotacji: 10.000 zł

C. Stan finansów gminy

Na dzień 31 grudnia 2023 roku gmina Opatów nie posiadała zobowiązań wymagalnych. Zobowiązania długoterminowe gminy na koniec roku wynoszą 7.990.540,00 zł (zmniejszenie o 1.157.720,00 zł). Składają się na nie następujące zobowiązania:

Zobowiązanie	Kwota zł
Obligacje wyemitowane w 2018 r.	2.750.000
Obligacje wyemitowane w 2019 r.	550.000,00
Kredyt na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego w 2019 r.	1.300.000,00
Obligacje wyemitowane w 2020 r.	500.000,00
Obligacje wyemitowane w 2021 r.	1.500.000,00
Obligacje wyemitowane w 2023.r.	3.500.000,00
Pożyczka z WFOŚiGW w Katowicach	233.340,00

Uwaga: Pełne dane dotyczące wykonania budżetu zawiera *Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu gminy za 2023 rok*, przedstawione radnym Rady Gminy Opatów w dniu 31 marca 2024 r. Szczegółową analizę finansów gminy w latach 2020-2023 zawiera Załącznik nr 1.

D. Przedsięwzięcia inwestycyjne z infrastruktury technicznej

Najważniejsze zadania realizowane w 2023 roku:

1. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zwierzyniec Pierwszy - kontynuacja

Budowa kanalizacji sanitarnej w tej miejscowości prowadzona jest na podstawie umowy z wykonawcą zawartej w dniu 26 stycznia 2022 roku. Całkowity koszt zadania (po podpisaniem aneksu dotyczącym robót dodatkowych) – 11.793.104,54 zł. Zadanie dofinansowane jest z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 95% (promesa na finansowanie zadania wzrosła do kwoty 10.863.725,00 zł)

Zakres zadania:

- kanalizacja sanitarna grawitacyjna - 7,5 km
- kanalizacja sanitarna tłoczna - 5,0 km
- przepompownie ścieków - 6 szt.
- przyłącza domowe - 130 szt.

2. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Wilkowiecko i Opatów (z odcinkiem wodociągu w Opatowie)

Projekt budowlany wykonano w 2021 roku. W roku 2022 dokonano podziału zadania na dwa etapy. Zadanie etapu pierwszego uzyskało dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 8.470.067,00 zł. W roku 2023 zrealizowano zakres robót na kwotę 4.860.589,35 zł. Zadanie przewidziane do zakończenia w dniu 31 października 2024 roku.

Zadanie etapu drugiego zostało skierowane do dofinansowania z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).

Zakres zadania:

-kanalizacja sanitarna grawitacyjna	- 4,2 km
- kanalizacja sanitarna tłoczna	- 2,5 km
- przepompownie ścieków	- 2 szt.
- przyłącza domowe	- 105 szt.
- wodociąg	- 398 m

3. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Waleńców

Projekt budowlany wykonano w latach 2021/2022. Wniosek o dofinansowanie złożony do Rządowego Programu Polski Ład uzyskał dofinansowanie w wysokości 6.170.000,00 zł. Zadanie planowane do realizacji po przeprowadzeniu postępowania przetargowego w II kwartale 2024 roku.

4. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Iwanowice-Naboków

W 2023 rozpoczęto przygotowanie dokumentacji związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej w tej miejscowości (wykonano mapy do celów projektowych oraz uzgodniono wstępną koncepcję przebiegu tras rurociągów i lokalizację przepompowni sieciowych). W pierwszym półroczu zaplanowano wykonanie projektu budowlanego.

5. Modernizacja boiska wielofunkcyjnego przy ul. Szkolnej w Opatowie.

W 2022 roku przedsięwzięcie uzyskało dofinansowanie z Rządowego Programu Polski Ład w wysokości 873.000 zł. W dniu 24 marca 2023 roku podpisano umowę z firmą EVERSPORT z Warszawy na wykonanie boiska wraz z infrastrukturą, zgodnie z przygotowaną dokumentacją przetargową. Zadanie zakończono w lipcu i na początku roku szkolnego udostępniono do użytkowania uczniom Szkoły Podstawowej w Opatowie. Całkowity koszt zadania to 1,1 mln. zł.

E. Gazyfikacja gminy

Wykonane sieci gazociągowe w latach 2021 (w miejscowościach Opatów i Iwanowice Duże) oraz 2022 (w miejscowościach Złochowice i Waleńców) umożliwiają realizację podłączeń indywidualnych odbiorców. Wnioski i umowy przyłączeniowe załatwiane są przez Biuro Obsługi Klienta PGNiG w Częstochowie.

F. Fundusz Sołecki

Rok 2023 był kolejnym, w którym kontynuowano realizację zadań i przedsięwzięć uchwalonych przez zebrania wiejskie sołectw na podstawie przepisów ustawy o funduszu sołeckim. W 2023 roku z funduszy sołeckich zrealizowano wydatki na łączną kwotę 363.970,83 zł. Wielkość tego funduszu i jego realizacja wraz z uchwalonymi zadaniami na rok 2023 w poszczególnych sołectwach przedstawia się następująco:

Sołectwo	Zadanie	Plan zł	Wykonanie zł
Brzezinki	Utrzymanie porządku na przystankach PKS	2.947,65	2.901,25
	Poprawa stanu nawierzchni na ulicach: Górnej i Dolnej	14.000,00	14.000,00
	Razem:	16.947,65	16.901,25
Iwanowice Duże	Utrzymanie porządku na przystankach PKS	4.319,38	4.247,65
	Doposażenie placu zabaw	23.000,00	23.000,00
	Zakup i montaż latarni solarnych	18.000,00	16.506,60
	Zakup naczyń oraz materiałów remontowych dla Wiejskiego Centrum Kultury	9.000,00	9.000,00
	Razem:	54.319,38	52.754,25
Iwanowice Małe	Doposażenie strażnicy OSP Iwanowice Małe	10.000,00	10.000,00
	Budowa chodnika przy ul. Długiej	25.524,88	25.522,50
	Razem:	35.524,88	35.522,50
Iwanowice – Naboków	Zakup i montaż latarni solarnych	10.200,00	8.253,30
	Organizacja pikniku rodzinno-integracyjnego	2.621,73	2600,00
	Zakup krawężników na plac zabaw	3.800,00	3.769,95
	Razem:	16.621,73	14.623,25
Opatów	Doposażenie i remont strażnicy OSP Opatów	29.319,38	29.332,53
	Dofinansowanie spotkania integracyjnego mieszkańców	5.000,00	4.496,27
	Zakup i montaż latarni solarnych	20.000,00	16.506,60
	Razem:	54.319,38	50.335,40
Waleńczów	Utrzymanie porządku na przystankach PKS	2.500,00	2.457,08
	Konserwacja urządzeń odwadniających drogi	6.469,23	6.469,23
	Zakup kruszywa na drogi	850,15	850,15
	Remont klatki schodowej OSP Waleńczów	22.000,00	22.000,00
	Modernizacja placu zabaw przy ul. Leśnej	20.000,00	20.000,00
	Bieżące utrzymanie boiska do piłki nożnej w Waleńczowie	2.500,00	2.497,09
	Razem:	54.319,38	54.273,55
Wilkowiecko	Utrzymanie porządku na przystankach PKS	3.000,00	2.457,08
	Zakup kosiarki-traktorka	13.300,00	13.300,00
	Opracowanie projektu zagospodarowania terenu przy strażnicy OSP	38.019,38	34.576,80
	Razem:	54.319,38	50.833,53
Złochowice	Remont i doposażenie pomieszczeń w remizie OSP	45.069,08	45.069,03
	Wykonanie chodnik przy ul. Zielonej	9.250,30	9.250,00
	Razem:	54.319,38	54.294,03
Zwierzyniec Pierwszy	Doposażenie kuchni w remizie OSP	15.000,00	15.000,00
	Impreza aktywizująca mieszkańców	4.655,77	4.654,80
	Zakup i ułożenie kostki brukowej przy siłowni plenerowej	15.000,00	14.998,46
	Razem:	34.655,77	34.653,26
Zwierzyniec Drugi	Budowa drogi lokalnej (Kleć)	20.000,00	0
	Zakup materiałów do odwodnienia placu zabaw	1.782,07	629,76
	Razem:	21.782,07	629,76
	Ogółem:	352.775,20	344.629,01

Uwaga: Środki funduszu sołectkiego (w części) sołectwa Zwierzyniec Drugo nie zostały wykorzystane. Zadanie wskazane w uchwale zebrania wiejskiego zostanie przeznaczone do wykonania w 2024 roku.

G. Stan mienia komunalnego

Podstawowym składnikiem mienia komunalnego gminy Opatów są nieruchomości gruntowe. Obejmują one m.in.: grunty orne, łąki i pastwiska, nieużytki, lasy, grunty zadrzewione, tereny zabudowane, grunty pod wodami płynącymi i stojącymi a także grunty zajęte pod drogi. Łączna powierzchnia tych nieruchomości to 115,5284 ha (wg danych z Ewidencji Gruntów i Budynków Starostwa Powiatowego w Kłobucku).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku Gmina Opatów pozostaje właścicielem budynków i obiektów technologicznych według poniższego wykazu:

Wyszczególnienie	Położenie/Adres
Budynek mieszkalny	Opatów ul. Kuźniczka 23 („Agronomówka” – jeden lokal mieszkalny)
	Zwierzyniec Pierwszy ul. Szkolna 4 („Dom Nauczyciela”)
	Zwierzyniec Pierwszy ul. 3-Maja 41 (lokal socjalny)
Budynek niemieszkalny	Urząd Gminy w Opatowie ul. Tadeusza Kościuszki 27
	Magazyn Gospodarczy Opatów ul. Osiedlowa
Remiza	OSP Opatów ul. Tadeusza Kościuszki 80
	OSP Iwanowice Duże ul. Częstochowska 48
	OSP Iwanowice Małe ul. Długa 10
	OSP Waleńczów ul. Szkolna 1
	OSP Wilkowiecko ul. Mikołaja z Wilkowiecka 8
	OSP Zwierzyniec Pierwszy ul. Jasna 5
Szkoła Podstawowa	Opatów ul. Tadeusza Kościuszki 1
	Opatów ul. Szkolna 5
	Iwanowice Duże ul. Częstochowska 63
	Waleńczów ul. Szkolna 19
	Wilkowiecko ul. Szkolna 1
	Złochowice ul. Wesoła 3
	Zwierzyniec Pierwszy ul. Szkolna 2
Infrastruktura wodociągowa	Stacja Uzdatniania Wody w Opatowie
	Ujęcie Wody w Wilkowiecku
	Przepompownie wody 3 szt. (Waleńczów, Złochowice, Zwierzyniec Pierwszy)
	Zbiornik Wyrównawczy w Waleńczowie
	Zbiornik Wyrównawczy w Zwierzyńcu Pierwszym
	Sieć wodociągowa o długości 81,4 km
Infrastruktura gospodarki ściekowej	Oczyszczalnia ścieków w Opatowie
	Przepompownie ścieków 11 szt. (Opatów, Iwanowice Duże, Iwanowice Małe Złochowice)
	Sieć kanalizacji sanitarnej o długości 31,1 km
Place i tereny otwarte	Nieruchomości gruntowe (rolne) 115,5284 ha, w tym grunty pod drogami gminnymi 63,7046 ha

Praw majątkowych innych niż zawartych w powyższej tabeli gmina nie posiada. W roku 2023 gmina nie nabyła akcji ani udziałów w spółkach prawa handlowego. Gmina nie udzielała poręczeń majątkowych dla innych jednostek samorządu terytorialnego, na koniec roku 2023 brak zobowiązań z tytułu poręczenia.

W ciągu roku 2023 przyjęto do zasobu komunalnego - na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego i Wójta Gminy Opatów – nieruchomości gruntowe o łącznej powierzchni 0,4064 ha. W wyniku sprzedaży zasób komunalny został zmniejszony o 0,2543 ha.

IV. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Gmina Opatów jest organem prowadzącym dla czterech publicznych szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi: w Opatowie z filią w Wilkowiecku, Iwanowicach Dużych, Waleńczowie, i w Złochowicach. W Zwierzycu Pierwszym niepubliczną szkołą podstawową (z uprawnieniami szkoły publicznej) prowadzi Stowarzyszenie „Nasza Szkoła”. Od 1 września 2022 roku, po przeprowadzeniu wymaganej przepisami procedury, w Wilkowiecku funkcjonuje filia Szkoły Podstawowej w Opatowie z oddziałem przedszkolnym i klasami I – III.

Część oświatowa subwencji ogólnej na koniec roku zamknęła się kwotą 10.842.371 zł. Po uwzględnieniu m.in. dotacji przedszkolnej, dotacji podręcznikowej, środków z rezerwy subwencji oświatowej, programów oraz dochodów jednostek wpływy do budżetu na działalność oświatową wyniosły 11.375.830 zł.

We wrześniu 2023 roku do szkół podstawowych uczęszczała następująca liczba uczniów:

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	
	szkoła	oddział przedszkolny
Opatów	181	66
Iwanowice Duże	40	32
Waleńczów	47	19
Wilkowiecko – filia	12	14
Złochowice	111	57
Razem	392	188

Liczebność uczniów szkół podstawowych w klasach była następująca:

Szkoła Podstawowa	klasa I	klasa II	klasa III	klasa IV	klasa V	klasa VI	klasa VII	klasa VIII
Opatów	22	24	25	21	28	13	24	24
Iwanowice Duże	5	5	9	10	5	4	2	0
Waleńczów	4	6	5	0	9	9	5	9
Wilkowiecko – filia	0	5	7	0	0	0	0	0
Złochowice	12	12	16	15	17	13	11	12
Razem:	43	56	62	46	59	39	42	45

We wszystkich publicznych szkołach podstawowych zatrudniano następującą liczbę nauczycieli:

- a. nauczyciel początkujący - 14 osób, łączny wymiar zatrudnienia - 12,05 etatu
- b. nauczyciel mianowany - 12 osób, łączny wymiar zatrudnienia - 9,23 etatu
- c. nauczyciel dyplomowany - 78 osób, łączny wymiar zatrudnienia - 64,10 etatu

Obsługą finansowo-księgową szkół gminnych zajmuje się Gminny Zespół Oświaty w Opatowie. Jako jednostka organizacyjna gminy GZO został powołany uchwałą Rady Gminy Opatów w dniu 8 grudnia 2016 roku w oparciu o przepisy regulujące działanie Centrum Usług Wspólnych i do jego statutowych działań włączono obsługę Gminnej Biblioteki Publicznej w Opatowie. Zespół liczy czworo pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu.

Wydatki budżetu gminy w dziale „Oświata i wychowanie” wyniosły 18.159.945,35 zł.

Główne rodzaje wydatków, w ujęciu globalnym, przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj wydatków	Kwota zł
Szkoły podstawowe	14.620.752,60
Oddziały przedszkolne w szkołach	1.684.918,06
Przedszkola i oddziały przedszkolne w jednostkach innych gmin	181.492,15
Dowożenie uczniów do szkół	91.750,08
Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	27.633,36
Stołówka szkolna, żywienie	738.500,64
Realizacja zadań wymagających specjalnej organizacji nauki i metod pracy w szkołach i oddziałach przedszkolnych	194.971,51
Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników i materiałów edukacyjnych	76.034,23

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa z budżetu gminy przekazywana jest dotacja dla Stowarzyszenia „Nasza Szkoła” w Zwierzyńcu Pierwszym na prowadzenie niepublicznej szkoły podstawowej z uprawnieniami publicznymi.

REALIZACJA BUDŻETU SZKÓŁ PODSTAWOWYCH W ROKU SZKOLNYM 2023 (w zł)

Nazwa placówki	Wydatki zrealizowane	Płace nauczycieli + pochodne	Płace obsługi + pochodne	Wydatki pozostałe	Energia + woda	Opał (olej)	Inwestycje remonty	Żywność	Liczba nauczycieli (etat)	Liczba uczniów	Obsługa (etat)	Koszt utrzymania 1 ucznia	Koszt utrzymania 1 nauczyciela	Koszt utrzymania 1 pr. obsługi
Szkoła Podstawowa Iwanowice Duże	2 144 679,59	1 576 730,13	277 630,06	265 470,50	20 380,40	54 501,00	13 468,50	0,00	16,10	72	4,50	29 787,22	97 374,54	61 695,57
Szkoła Podstawowa Opatów + filia + oddz. Przedszkolny	5 251 318,95	3 374 785,45	913 026,12	859 186,89	74 322,06	193 094,33	29 998,43	0,00	36,39	273	13,50	19 235,60	92 739,36	67 631,56
Szkoła Podstawowa Waleńczów	1 865 279,67	1 431 624,92	202 502,00	212 395,60	18 757,15	28 146,55	0,00	0,00	14,53	66	3,00	28 261,81	98 528,90	67 500,67
Szkoła Podstawowa Złochowice	2 944 311,46	1 772 298,85	480 057,03	337 137,86	23 220,40	52 275,00	68 995,87	68 995,87	18,36	168	7,50	17 525,66	96 530,44	64 007,60
Stołówka	669 504,77	0,00	338 226,15	32 924,13	19 720,00	0,00	0,00	278 634,49			5,00	0,00	0,00	67 645,23
GZO	555 587,59	0,00	463 252,28	92 335,31	0,00		0,00	0,00						

V. ŁAD PRZESTRZENNY

W zakresie kształtowania ładu przestrzennego gmina posiada dwa opracowania planistyczne: *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Opatów*, uchwalone uchwałą Rady Gminy Opatów nr 125/XXVIII/2000 z dnia 29 grudnia 2000 roku, oraz *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Opatów*, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Opatów nr 42/XIV/2011 z dnia 22 września 2011 roku.

Gmina charakteryzuje się 100% pokryciem terenu aktem prawa miejscowego (tj. Studium i Planem). Gmina posiada wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Kolejność opracowywanych planów skorelowana jest z zapisami obowiązującego Studium. Program ma charakter orientacyjny. Nie uwzględnia sytuacji nadzwyczajnych, kiedy to z powodów prawnych, przestrzennych, ekonomicznych lub społecznych konieczna jest zmiana kolejności przygotowywania planów bądź przystąpienia do planu na innym, nie przewidzianym w programie, obszarze.

W roku 2023 nie podejmowano uchwał o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

VI. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

A. Sieć wodociągowa i sieć kanalizacji sanitarnej

System zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę oparty jest na dwóch ujęciach: w Opatowie i w Wilkowiecku. Stacja Uzdatniania Wody (SUW) w Opatowie dostarcza wodę dla mieszkańców Opatowa, Iwanowic Małych, Iwanowic-Nabokowa, Iwanowic Dużych, Waleńczowa, Złochowic, Zwierzyńca Pierwszego i Zwierzyńca Drugiego. Z ujęcia wody w Wilkowiecku korzystają mieszkańcy tej miejscowości (sołectwa: Wilkowiecko i Brzezinki). Oprócz ujęć wody komunalną sieć wodociągową tworzą trzy przepompownie wody (w Waleńczowie, Złochowicach i Zwierzyńcu Pierwszym) oraz dwa zbiorniki retencyjne: w Waleńczowie - o pojemności 200 m³ oraz w Zwierzyńcu Pierwszym – o pojemności 50 m³. Komunalna sieć wodociągowa ma łącznie 81,4 km długości.

W 2023 roku z ujęcia wody w Opatowie pobrano 247 781 m³ wody, a z ujęcia wody w Wilkowiecku pobrano 55 459 m³. Odbiorcom (1889 gospodarstwa domowe) dostarczono 218 288 m³ wody. Plan rozwoju gminnej sieci wodociągowej przewiduje budowę wodociągu z przyłączami w Zwierzyńcu Pierwszym i Zwierzyńcu Drugim (3 Maja, Kleć), Opatowie (ul. Szkolna), Waleńczów (ul. Leśna).

Budowa gminnej sieci kanalizacji sanitarnej realizowana jest w aglomeracji ściekowej obejmującej dwa obszary (oparte na dwóch oczyszczalniach). Pierwszy wykorzystuje oczyszczalnię ścieków, zlokalizowaną na gruntach wsi Złochowice, a będącą własnością Przedsiębiorstwa Sprzętu Ochronnego „Maskpol” S.A. Konieczki. Zgodnie z zawartym porozumieniem z zarządem tego przedsiębiorstwa do tej oczyszczalni kierowane są ścieki komunalne z miejscowości Złochowice. Drugą aglomerację ściekową tworzą obecnie: oczyszczalnia ścieków w Opatowie oraz sieć kanalizacyjna w Opatowie, w Iwanowicach Małych i w Iwanowicach Dużych. W skład gminnego systemu kanalizacji sanitarnej wchodzi: oczyszczalnia ścieków w Opatowie, jednaście przepompowni ścieków oraz sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej o łącznej długości 31,1 km. W roku 2023 do obu ww. oczyszczalni odprowadzono łącznie 86 366 m³ ścieków komunalnych z 946 gospodarstw domowych.

Eksploatacją gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Opatowie (ZGKiM), powołany uchwałą Rady Gminy Opatów nr 158/XXXIII/2005 z dnia 29 grudnia 2005 roku. W ZGKiM zatrudnionych jest łącznie 8 osób:

- a. Kierownik (w wymiarze ¾ etatu)
- b. Główny księgowy
- c. Obsługa biurowa
- d. Konserwator urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych i elektrycznych (4 osoby)
- e. Inkasent

Rozliczenia za dostarczaną wodę i odbiór ścieków ZGKiM dokonuje w oparciu o stawki taryf, zatwierdzone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Taryfy obowiązują od 30 lipca 2021 roku i zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Opatów.

Od 1 lipca 2023 roku w zakresie opłat za dostarczaną wodę obowiązuje dwuczłonowa stawka składająca się z ceny 1 m³ dostarczanej wody w wysokości 3,00 zł netto (+ 8% podatku VAT) oraz opłaty abonamentowej w wysokości 2,20 zł netto (+ 8% podatku VAT). W zakresie opłat za odbiór ścieków obowiązuje dwuczłonowa stawka składająca się z ceny 1 m³ odprowadzanego ścieku w wysokości 6,20 zł netto (+8% podatku VAT) oraz opłaty abonamentowej w wysokości 2,00 zł netto (+8% podatku VAT). Koszt ceny 1 m³ odprowadzanego ścieku dla mieszkańca wynosi 5,20 netto (+8% podatku VAT), gdyż różnica w cenie w stosunku do obowiązującej taryfy pokrywana jest z dotacji z budżetu gminy.

W roku 2023 przychody z tytułu opłat za dostarczaną wodę wyniosły 698.360,09 zł, a przychody z tytułu odbioru ścieków wyniosły: 484.533,78 zł. Na dzień 31 grudnia 2023 roku zaległości w ściągłości tej opłaty zamknęły się kwotą: 86.205,00 zł.

B. Sieć dróg

Przez teren gminy Opatów w linii wschód-zachód przebiega droga krajowa nr DK43 relacji: Częstochowa-Poznań – w granicach gminy jej długość wynosi 7,635 km. Sieć dróg uzupełnia 11 dróg powiatowych (o łącznej długości 38,945 km), 71 dróg gminnych oraz drogi lokalne nie zaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych. Na terenie gminy nie występują drogi kategorii wojewódzkiej.

Długość dróg gminnych o uregulowanym statusie zarządczym wynosi 82,415 km, w tym:

a. dróg o nawierzchni bitumicznej (asfaltowej)	-	32,093 km
b. dróg o nawierzchni z kostki betonowej	-	1,550 km
c. dróg o nawierzchni tłuczniowej	-	20,626km
d. dróg o nawierzchni gruntowej	-	28,146 km

Najważniejsze przedsięwzięcia z zakresu budowy i utrzymania dróg, wykonane w 2023 roku, przedstawia poniższa tabela:

Zadanie	Długość m	Koszt zł
Przebudowa drogi– ul. Mickiewicza w Wilkowiecku (nawierzchnia z asfaltu) <i>Dofinansowanie – Urząd Marszałkowski woj. Śląskiego</i>	600	811.590,35 240.000,00
Przebudowa odcinka chodnika - ul. Częstochowska w Iwanowicach Dużych <i>Dofinansowanie(Starostwo Powiatowe w Kłobucku)</i>	341	216.044,60 70.000,00
Remont drogi gminnej ul. Julianów w Waleńczowie <i>Dofinansowanie – Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg</i>	1615	1.402.139,64 494.033,62
Modernizacja i remont odcinka kanalizacji deszczowej przy ul. Tadeusza Kościuszki w Opatowie (droga gminna nr 664 011S)	120	48.374,98

łącznie na utrzymanie dróg w roku 2023 z budżetu gminy wydano 1.342.390,60 zł.

B1. Transport publiczny

Na terenie gminy Opatów realizowane są gminne przewozy autobusowe na liniach komunikacyjnych:

- a) O1 Waleńczów, skrzyżowanie z drogą do Julianowa – Iwanowice Duże, ul. Częstochowska 9,
- b) O2 Opatów, ul. Szkolna 4 – Opatów, ul. Szkolna 4,
- c) O3 Opatów, ul. Szkolna 4 – Opatów, ul. Szkolna 4,
- d) O4 Waleńczów II – Iwanowice Małe, ul. Częstochowska.

(linia z ppkt. a) funkcjonuje od 2023 roku, linie z ppkt. b), c), d) – funkcjonują od 2024 roku).

Zgodnie z umową zawartą pomiędzy Gminą Opatów a Wojewodą Śląskim i obowiązującą do końca br. przewozy autobusowe dofinansowane są ze środków pochodzących z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Dopłata wynosi 3,00 zł do każdego wozokilometra przy kosztach ponoszonych przez gminę 1,80 zł od wozokilometra.

C. Bezpieczeństwo pożarowe

W gminie działa siedem jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych: w Opatowie, Iwanowicach Dużych, Iwanowicach Małych, Waleńczowie, Wilkowiecku, Złochowicach i w Zwierzyńcu Pierwszym. Trzy z nich – w Waleńczowie, Wilkowiecku i Zwierzyńcu Pierwszym – działają w strukturze Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wszystkie są zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, wszystkie posiadają identyfikatory NIP i REGON. Dysponują strażnikami (remizami), które użytkują w ramach umów użyczenia (remizy wraz z terenem stanowią własność komunalną). Podstawą prawną ich działania jest prawo o stowarzyszeniach. Wszystkie gminne jednostki OSP należą do Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP.

Na koniec 2023 roku do gminnych jednostek OSP należało łącznie 308 członków zwyczajnych, 23 członków honorowych i 241 członków wspierających. Strukturę członkostwa w poszczególnych jednostkach przedstawia poniższa tabela.

Jednostka	Członkowie				Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza		
	Zwyczajni	Honorowi	Wspierający	Razem	Chłopcy	Dziewczęta	Razem
OSP Opatów	57	0	0	57	10	11	21
OSP Iwanowice Duże	40	5	0	45	16	2	18
OSP Iwanowice Małe	26	2	1	29	10	1	11
OSP Waleńczów	51	4	0	55	10	2	12
OSP Wilkowiecko	21	6	0	27	0	0	0
OSP Złochowice	73	2	224	299	10	7	17
OSP Zwierzyniec Pierwszy	40	4	16	60	14	13	27
Razem	308	23	241	572	70	36	106

W jednostkach OSP Złochowice i OSP Zwierzyniec Pierwszy działają Kobięce Drużyny Pożarnicze. W roku 2023 zwiększyła się liczba jednostek, które w swojej strukturze posiadają Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze – tylko w OSP Wilkowiecko brak takiej drużyny.

Przy jednostce OSP Złochowice działa strażacka orkiestra dęta, która liczy 30 członków. Orkiestrą kieruje kapelmistrz finansowany z budżetu gminy. Przy tej jednostce działa również zespół artystyczny KGW Złochowice liczący 16 członków.

Na koniec 2023 roku jednostki OSP posiadały łącznie: 6 samochodów pożarniczych typu ciężkiego, 5 typu średniego i 1 typu lekkiego. Dla zapewnienia bezpieczeństwa działań wszyscy czynni strażacy są objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków. Wozy bojowe posiadają aktualne polisy ubezpieczeniowe OC (nowe wozy bojowe OSP Opatów i OSP Zwierzyniec Pierwszy – pełny zakres ubezpieczenia), a kierowcy i strażacy-ratownicy – polisy OC. Strażacy uczestniczących w akcjach ratowniczych, szkoleniach i zawodach posiadają aktualne badania lekarskie. Koordynacją działań bojowych i szkoleniowych zajmują się naczelnicy poszczególnych jednostek oraz Komendant Gminny Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych. Środki budżetu gminy w roku 2023 wydatkowane na utrzymanie jednostek OSP to kwota 333.742,73 zł. Oprócz środków budżetu gminy jednostki OSP pozyskują środki z różnych źródeł (Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy, MSWiA, WFOŚiGW w Katowicach) na podstawie indywidualnie kierowanych wniosków.

Aktywność jednostek w 2023 roku – liczba zdarzeń, w których uczestniczą strażacy – obrazuje poniższa tabela.

Jednostka	Liczba wyjazdów				Razem
	Požary	Miejscowe zagrożenia	Wyjazdy gospodarcze	Fałszywe alarmy	
OSP Opatów	19	21	5	0	45
OSP Iwanowice Duże	8	0	8	0	16
OSP Iwanowice Małe	10	15	0	0	25
OSP Waleńców	10	31	0	2	43
OSP Wilkowiecko	7	21	16	1	42
OSP Złochowice	2	2	5	0	9
OSP Zwierzyniec Pierwszy	6	12	19	1	38
Razem	62	102	50	4	218

D. Zasoby mieszkaniowe i lokale użytkowe

W 2023 roku stan gminnego zasobu mieszkaniowego nie uległ zmianie. Należą do niego cztery lokale mieszkalne w budynku w Zwierzyńcu Pierwszym, ul. Szkolna 4, jeden lokal mieszkalny w budynku w Opatowie, ul. Kuźniczka 23, jeden lokal mieszkalny w Iwanowicach Dużych, ul. Częstochowska 63 (w budynku szkoły podstawowej). W budynku w Zwierzyńcu Pierwszym, ul. 3-ego Maja 41, gmina posiada lokal socjalny (zamieszkały). W ciągu roku 2023 z zasobu nie ubył żaden lokal mieszkalny. Najem lokali odbywa się wg zasad opracowanych zgodnie z przepisami prawa lokalowego. Gmina posiada *Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym*.

Komunalne lokale użytkowe tworzą pomieszczenia: w budynku Urzędu Gminy w Opatowie, użytkowane przez przedsiębiorstwa: Poczta Polska S.A., Orange Polska S.A. oraz Agencję Ubezpieczeniową.

E. Oświetlenie drogowe

Z budżetu gminy pokrywane są koszty energii i eksploatacji systemu oświetlenia drogowego. Wielkość tych kosztów determinuje organizowanie postępowania przetargowego na dostawcę energii elektrycznej dla tego oświetlenia. Eksploatacją całego systemu oświetleniowego zajmuje się TAURON Dystrybucja S.A. jako właściciel sieci dystrybucyjnych.

W 2023 r. koszt oświetlenia dróg (energia elektryczna + dystrybucja) wyniósł 413.356,50 zł, co stanowi wzrost o 31,83 % w stosunku do roku 2022.

VII. OCHRONA ŚRODOWISKA

A. Gospodarka odpadami

Ustawa z dnia 1 lipca 2011 roku o zmianie ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz zmianie innych ustaw nałożyła na gminy obowiązek wdrożenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Nowe zasady obowiązują od 1 lipca 2013 roku. Systemem zostały objęte wszystkie nieruchomości zamieszkałe (gospodarstwa domowe), generujące odpady komunalne. Przepisy ustawy nakładają na gminę obowiązek organizowania postępowań przetargowych na wybór podmiotu wykonującego usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, położonych na jej terenie.

W ramach systemu właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania następujących rodzajów odpadów komunalnych:

- a. papier i tektury
- b. szkła
- c. tworzywa sztuczne
- d. metale i opakowania wielomateriałowe
- e. bioodpady
- f. przeterminowane leki i chemikalia
- g. odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych, powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
- h. zużyte baterie i akumulatory
- i. zużyte żarówki i świetlówki
- j. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- k. odpady budowlane i rozbiórkowe
- l. meble i inne odpady wielkogabarytowe
- m. zużyte opony
- n. odzież i tekstylia

Odpady komunalne z terenu gminy odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej. Zbiórka selektywna odbywa się z podziałem na:

- a. tworzywa sztuczne, metal – zbierane do pojemnika o pojemności zależnej od liczby osób zamieszkałych w gospodarstwie domowym
- b. papier – zbierany do worka
- c. szkło – zbierane do pojemnika o pojemności 120 l
- d. bioodpady – zbierane do worka

Wdrożonym systemem objęto wszystkie gospodarstwa domowe (nieruchomości zamieszkałe) z terenu gminy. Liczba i wielkość tych gospodarstw – określona na podstawie złożonych deklaracji – przedstawia się następująco:

Gospodarstwo domowe	Liczba gospodarstw	Liczba osób
Gospodarstwo 1 osobowe	290	290
Gospodarstwo 2 osobowe	357	714

Gospodarstwo 3 osobowe	315	945
Gospodarstwo 4 osobowe	382	1528
Gospodarstwo 5 osobowe	208	1040
Gospodarstwo 6 osobowe	136	816
Gospodarstwo 7 osobowe	44	308
Gospodarstwo 8 osobowe	13	104
Gospodarstwo 9 osobowe	8	72
Gospodarstwo 10 osobowe	1	10
Gospodarstwo 11 osobowe	1	11
Razem	1755	5838

Odpady zebrane selektywnie można przekazać również do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowanego na działce sąsiadującej z gminną oczyszczalnią ścieków w Opatowie. W PSZOK mieszkańcy gminy mogą bezpłatnie zostawiać selektywnie zebrane odpady problemowe, w szczególności: meble i odpady wielkogabarytowe, odpady zielone (gałęzie drzew, liście, skoszona trawa), chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje), zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (sprzęt AGD), odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, baterie i akumulatory, żarówki i świetlówki, przeterminowane leki, zużytą odzież, tekstylia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych, powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, tworzywa sztuczne, papier, szkło. Odpady zmieszane i selektywnie zbierane (tworzywa sztuczne, papier, metal, bioodpady) odbierane są raz w miesiącu, natomiast odpady szklane – raz na kwartał.

W 2023 roku z gospodarstw domowych znajdujących się na terenie gminy zostało odebranych 1744,32 Mg odpadów, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca daje około 310 kg odpadów na rok (przedstawiona wartość wynika ze sprawozdań składanych przez podmioty odbierające odpady komunalne z terenu gminy). W porównaniu do roku 2022 średnia ilość odpadów na mieszkańca zmalała o 11,2 kg, tj. o 3,6%. Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi winna prowadzić do zwiększania poziomów odzysku odpadów segregowanych i ograniczania odpadów ulegających biodegradacji. Nałożone na gminy obowiązki w tym zakresie regulują przepisy resortowe.

Ilość odpadów komunalnych w 2023 roku odebranych z gospodarstw domowych z podziałem na kody odpadów przedstawia poniższa tabela.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odpadów Mg	Wzrost/spadek (2023 – 2022) Mg
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1069,32	-55,72
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	4,58	-5,71
15 01 07	Opakowania ze szkła	153,52	-15,78
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych, tworzywa sztuczne	216,77	+21,66
20 01 39			
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	37,08	+3,68
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	84,76	-4,14

15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	39,81	+8,88
16 01 03	Zużyte opony	14,12	-5,00
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	1,58	-9,545
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,00	-0,60
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,00	-0,027
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	2,06	+2,005
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	0,12	-1,03
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	3,34	+3,34
17 03 80	Papa odpadowa	3,76	+3,76
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	2,58	+2,58
	Razem	1633,40	-52,142

Ilość odpadów komunalnych w 2023 roku odebranych z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Opatowie (PSZOK), z podziałem na kody odpadów, przedstawia poniższa tabela.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odpadów Mg
17 09 04	Zmieszane odpady budowlane i rozbiórkowe	38,69
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	8,06
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	45,18
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (w tym lampy fluorescencyjne zawierające rtęć)	1,25
16 01 03	Zużyte opony	8,34
20 01 10 20 01 11	Odzież i tekstylia	2,23
17 03 80	Papa odpadowa	5,71
15 01 02	Tworzywa sztuczne i opakowania z tworzyw sztucznych	7,60
15 01 07	Opakowania ze szkła	1,42
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	1,55
17 01 07	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,09
	Razem	121,12

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w gminie Opatów w roku 2023, kontynuowała firma REMONDIS Sp. z o.o. Oddział Częstochowa, wyłoniona w postępowaniach przetargowych.

W gminie Opatów stawka opłaty za odbiór i gospodarowanie odpadów komunalnych, wnoszonej przez właścicieli nieruchomości, uzależniona jest od liczby osób, zamieszkujących tą nieruchomość. Rada Gminy Opatów w uchwale z dnia 9 grudnia 2020 roku ustaliła miesięczną opłatę dla gospodarstw domowych, którą obrazuje poniższa tabela.

Gospodarstwo domowe	Opłata zł/miesiąc
Gospodarstwo 1 osobowe	26
Gospodarstwo 2 osobowe	52
Gospodarstwo 3 osobowe	78
Gospodarstwo 4 osobowe	104
Gospodarstwo 5 osobowe	130
Gospodarstwo 6 osobowe	156
Gospodarstwo 7 osobowe i większe	182

W 2023 roku wpływy opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły łącznie 1.799.460,86 zł. Na koniec roku zaległości w ściągłości tej opłaty wyniosły 152.332,80 zł. W porównaniu do roku poprzedniego jest to spadek o 2,4%.

B. Program Usuwania Azbestu

Opracowany w 2015 roku *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Opatów na lata 2015-2032* jest konsekwentnie realizowany. Nadrzędnym długoterminowym celem programu jest wyeliminowanie szkodliwego wpływu azbestu na zdrowie mieszkańców gminy oraz likwidacja negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko naturalne. Cel ten pozostaje w ścisłej relacji z celami zdefiniowanymi w *Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe w perspektywie długoterminowej (w ciągu ok. 17 lat) poprzez usunięcie i utylizację do 2032 roku z terenu gminy wszelkich wyrobów zawierających azbest (głównie elementy elewacyjne i pokrycia dachowe budynków). W gminie Opatów realizacja przygotowanego zadania pod nazwą: *Demontaż, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z budynków/posesji stanowiących własność osób fizycznych z terenu Gminy Opatów* została podzielona na etapy. W wyniku podpisanych umów z Zarządem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, program ten jest kontynuowany w kolejnych latach.

W 2023 roku kolejny etap zrealizowała firma REVOL Sp. z o.o. Sp.k. z Łodzi. Zebrano i unieszkodliwiono łącznie 85,99 Mg wyrobów zawierających azbest. Koszty tego etapu zostały w całości sfinansowane z dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (5.334,00 zł), Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (4.458,00 zł) oraz z budżetu gminy (5.626,08 zł).

Od początku realizacji programu zutylizowano łącznie 872,95 Mg wyrobów azbestowych.

VIII. POLITYKA SPOŁECZNA

A. Opieka społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej wykonuje wydzielona jednostka organizacyjna gminy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie. Kadra ośrodka liczy 9 osób: kierownik, pracownicy socjalni - 3 osoby, pozostali (księgowość, obsługa) – 5 osób. Wydatki na bieżące funkcjonowanie GOPS-u w roku 2023 wynosiły 829.198,50 zł. Budżet Wojewody Śląskiego przekazał na ten cel kwotę 70.977,00 zł, co stanowi 8,56%.

Podstawą działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest *ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*, własny statut i regulamin organizacyjny. Ośrodek wykonuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone w oparciu o środki własne budżetu gminy oraz dotacje z budżetu wojewódzkiego.

Podstawowe zadania realizowane przez GOPS to:

Gospodarstwo domowe	Kwota zł
Finansowanie pobytu podopiecznych w Domach Pomocy Społecznej (12 osób)	300.119,01
Składki na ubezpieczenie zdrowotne osób pobierających świadczenia z OPS	24.916,71
Zasiłki i pomoc w naturze, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, pobyt w schronisku, zdarzenia losowe	89.463,88
Zasiłki stałe	97.335,74
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	77.626,76
Pomoc w zakresie dożywiania	7.021,00
Zespół interdyscyplinarny (działalność w ramach niebieskiej karty)	2.577,18

Główne powody przyznawania pomocy to: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietność.

W 2023 roku 52 osoby korzystały z pomocy społecznej ze świadczeń wypłacanych na podstawie decyzji administracyjnych. Przyznano łącznie 3373 świadczeń niepieniężnych oraz wypłacono 204 świadczeń pieniężnych. Z usług opiekuńczych korzystała jedna osoba. Liczba osób korzystających z wszystkich form pomocy społecznej wynosiła 83 (w 44 rodzinach). Tendencje zmian tych wskaźników w ostatnich latach przedstawia poniższa tabela:

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	111	351
2016	101	306
2017	88	248
2018	85	245
2019	72	200
2020	40	85
2021	45	54
2022	42	99
2023	44	83

W 2023 roku GOPS w Opatowie realizował nowe zadania wynikające z ustaw:

- 1) o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw
- 2) o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

B. Program wspierania rodzin

W dniu 13 maja 2021 roku Rada Gminy Opatów podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025. Głównym celem programu jest wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Sposobem realizacji tego celu jest między innymi: przydzielenie asystenta rodziny, pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin ubogich oraz zapewnienie dzieciom z ubogich rodzin posiłków w szkole oraz stypendiów. Działania w ramach gminnego programu są zbieżne z zadaniami pomocy społecznej skierowanymi na pomoc rodzinie oraz obecnymi rządowymi programami.

Gospodarstwo domowe	Kwota zł
Świadczenie rodzinne, alimentacyjne i składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	2.105.604,85
Wydatki z zakresu „Pieczy zastępczej”	43.692,96
Karta Dużej Rodziny	1.312,00

C. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Opatów na 2023 rok przyjęto uchwałą Rady Gminy Opatów nr 271/XLVIII/2022 z dnia 29 grudnia 2022 r.

Program opracowano w oparciu o lokalną diagnozę problemów sporządzoną przez firmę zewnętrzną w roku 2020 na podstawie informacji uzyskanych m. in. z placówek oświatowych, Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie, Gminnego Programu Konsultacyjnego, Poradni Odwykowych, Policji, Izby Wytrzeźwień, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Głównym celem programu było ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych (motywowanie osób z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia odwykowego, kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych), ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym (Gminny Punkt Konsultacyjny czynny w każdy czwartek od godz. 15³⁰ do 16³⁰, wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, realizacja programów profilaktycznych, organizacja letniego wypoczynku dla dzieci, udzielanie pomocy prawnej rodzinom osób uzależnionych), opóźnienie wieku inicjacji picia alkoholu i sięgania po inne substancje psychoaktywne (edukacja młodzieży szkolnej w ramach szkolnych programów *profilaktycznych*, realizacja warsztatów profilaktycznych w szkołach oraz organizacja

zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych) oraz kształtowanie lokalnej polityki rozwiązywania problemów alkoholowych (ustalenie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w gminie, ustalenie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych).

Problem alkoholowy nadal ukrywany jest przez ludzi żyjących w otoczeniu osoby nadużywającej alkoholu. Ujawnia się w sytuacji kiedy zachodzi konflikt z prawem (przemoc domowa, wypadki spowodowane przez pijanych kierowców, zwolnienia z pracy, zachowanie dzieci w stosunku do rówieśników, kłopoty dzieci w szkole). Wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wpływają z Policji lub Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie, głównie wskutek przeprowadzanych interwencji domowych, wywoływanych przez pijanego domownika, stosującego przemoc.

Najczęściej w stosunku do osoby nadużywającej alkoholu, po uzyskaniu opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, jest sporządzany wniosek o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego do Sądu Rejonowego. Z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za rok 2023 zostało sporządzone sprawozdanie i przekazane do Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie. Ogólny koszt zadań realizowanych w ramach programu zamknął się kwotą 202.654,88 zł.

D. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

W dniu 1 grudnia 2022 roku uchwałą nr 266/XVLII/2022 Rada Gminy Opatów uchwaliła *Roczny program współpracy Gminy Opatów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok*. Uchwalenie programu poprzedzone było konsultacjami społecznymi z organizacjami działającymi na terenie gminy. Program określa formę i zakres współpracy organów samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w realizacji priorytetowych zadań, m.in. takich jak: ochrona i promocja zdrowia, działalność na rzecz dzieci i młodzieży, działalność wspomagająca rozwój społeczności lokalnej, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.

Uchwalony program na realizację tych zadań przewidywał kwotę 60.000 zł. Ze środków tych dofinansowano działalność pięciu organizacji, które wyłoniono w drodze konkursu ofert. Dofinansowanie otrzymały:

1. Gminny Klub Sportowy „Maraton” Waleńczów	- kwota: 40.000 zł
2. Klub Sportowy „Wojownik” Kłobuck	- kwota: 3.000 zł
3. Uczniowski Klub Sportowy „Pionier” Panki	- kwota: 4.000 zł
4. Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Kłobuck	- kwota: 3.000 zł
5. Stowarzyszenie „Nasza Szkoła” Zwierzyniec Pierwszy	- kwota: 10.000 zł

Nadrzędnym celem corocznego uchwalania programu jest nawiązywanie i rozwój współpracy samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi. Działalność tych organizacji i podmiotów z sektora pożytku publicznego, którym powierza się wykonanie zadań publicznych, służy zaspokajaniu potrzeb mieszkańców gminy. Jednocześnie organizacje te wzmacniają swój potencjał i chęć działania na rzecz społeczności lokalnej.

IX. KULTURA

A. Biblioteki

Gminna Biblioteka Publiczna w Opatowie jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury, prowadzonego przez Organizatora (Gminę Opatów) na mocy przepisów *ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*. Służy mieszkańcom gminy upowszechniając i promując czytelnictwo, prowadząc działalność informacyjną oraz kulturalno-oświatową. Od lipca 2018 roku ma swoją siedzibę w budynku Szkoły Podstawowej w Opatowie przy ul. Tadeusza Kościuszki 1. Posiada jedną filię biblioteczną w Złochowicach. Zatrudnia 3 osoby w wymiarze 2,5 etatu.

Do podstawowych zadań biblioteki należy:

- a. gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, zakup nowości wydawniczych z uwzględnieniem poszczególnych grup czytelniczych
- b. udostępnianie zbiorów bibliotecznych
- c. ocena posiadanych zbiorów pod kątem przydatności w środowisku i dokonywanie niezbędnych selekcji
- d. popularyzacja książki i czytelnictwa
- e. wspieranie systemu edukacji poprzez rozwijanie zainteresowań czytelniczych wśród dzieci i młodzieży
- f. przygotowanie, realizacja i rozliczenie wniosku o dofinansowanie zakupu nowości wydawniczych ze środków Biblioteki Narodowej
- g. gromadzenie i przechowywanie dokumentacji związanej z działalnością biblioteki
- h. zamieszczanie artykułów w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej
- i. dbałość o stan lokalu i estetyczny wygląd pomieszczeń biblioteki

Gminna Biblioteka Publiczna w Opatowie jest instytucją organizującą i upowszechniającą czytelnictwo. Księgozbiór jest podstawowym czynnikiem warunkującym jej pracę. Biblioteka posiada zbiory o charakterze uniwersalnym, obejmującym beletrystykę polską i obcą, literaturę naukową i popularnonaukową przeznaczoną dla czytelników z różnych grup wiekowych, literaturę dla dzieci i młodzieży oraz bogaty zestaw lektur szkolnych.

Gromadzenie zbiorów odbywa się w drodze zakupu nowości książkowych, a także jako dar otrzymany od czytelników. Podstawowym źródłem wpływu środków finansowych na działalność biblioteki jest dotacja od organizatora, od której zależy otrzymanie dotacji z budżetu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2023 roku GBP w Opatowie zakupiła 744 woluminy na sumę 20.000 zł, w tym: z dotacji MKiDN – 380 woluminy (kwota: 15.000zł) oraz ze środków samorządu gminnego: 364 woluminy (kwota 10.000 zł)

Na bieżąco biblioteka prowadzi selekcję księgozbioru książek zniszczonych oraz zdezaktualizowanych. Na koniec 2023 roku księgozbiór GBP w Opatowie wraz z filią w Złochowicach liczył 29305 woluminów. W ewidencji biblioteki zarejestrowanych jest 863 czytelników (wzrost o 29 czytelników). Na zewnątrz wypożyczono 14928 woluminów i 670 czasopism. Na zewnątrz wypożyczono 15815 woluminów (wzrost o 1421) oraz 697 czasopism. Na miejscu skorzystano z 863 woluminów i 174 czasopism. Biblioteka oferuje czytelnikom możliwość korzystania z trzech stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do sieci internetowej.

Gminna Biblioteka Publiczna w Opatowie korzysta z programu bibliotecznego *LIBRA NET*. Jest to elektroniczny zintegrowany system biblioteczny, umożliwiający tworzenie elektronicznego katalogu bibliotecznego, bazy użytkowników, rejestrację wypożyczeń i udostępnień zasobów oraz

prowadzenie pełnej statystyki bibliotecznej. Wszystkie zbiory biblioteki są wprowadzone do katalogu elektronicznego.

GBP w Opatowie posiada i zarządza stroną internetową (*opatow.naszabiblioteka.com*), za pośrednictwem której promuje kulturę i czytelnictwo. Uzupełnieniem strony internetowej jest profil na platformie Facebook. Przez cały rok sukcesywnie jest tworzona i aktualizowana baza danych (dotyczy to przede wszystkim nowości wydawniczych).

W działalności popularyzacyjnej biblioteka prowadzi następujące formy pracy:

- a. Wystawy nowych książek
- b. Konkursy czytelnicze i dyskusje tematyczne
- c. Wycieczki i lekcje biblioteczne
- d. Praca indywidualna z czytelnikiem (pomoc w wyszukiwaniu informacji ze słowników, encyklopedii i w sieci internetowej)
- e. Współpraca ze szkołami (zajęcia plastyczne, konkursy, udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”)
- f. Ferie w bibliotece: gry, zabawy, prace plastyczne, czytanie, spotkania z Ekodoradcą
- g. „Akcje czytelnicze: Narodowe Czytanie – „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej
- h. Dowóz książki dla seniora
- i. Sobotnie spotkania z książką
- j. Tydzień bibliotek – czytanie na świeżym powietrzu, zachęcanie mieszkańców gminy do wspólnego czytania
- k. Wieczór czytelniczy w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Waleńcovie
- l. Akcje czytelnicze – „Bibliotekarki w podróży” – wyjazd do oddziałów przedszkolnych w gminie w ramach *Tygodnia Bibliotek*
- m. Tradycje Wielkanocne w Polsce
- n. Współpraca z seniorami – przedświąteczne spotkania, rozmowy o Świątach przy książce
- o. „Mała książka – Wielki Człowiek” – akcja czytelnicza i wyprawki dla przedszkolaków
- p. Spotkanie autorskie ze Zbigniewem Masternakiem; tworzenie komiksów dotyczących gminy Opatów
- q. Spotkanie autorskie z Zofią Trzepiórą-Noga – artystką, malarką, poetką
- r. Akcja na Walentynki – „Książka zamiast kwiatka”
- s. Teatr EDEN – spektakl dla dzieci

Na swoją działalność Gminna Biblioteka Publiczna w Opatowie otrzymuje corocznie dotację z budżetu gminy. W 2023 roku dotacja wyniosła 288.000 zł.

B. Imprezy kulturalne

Gmina Opatów nie posiada zinstytucjonalizowanej formy organizacji działań w sferze kultury – brak wydzielonej jednostki organizacyjnej. Zadania z tej dziedziny życia gminnej społeczności wykonują pracownicy Urzędu Gminy w Opatowie przy pomocy szkół, Kół Gospodyń Wiejskich, stowarzyszeń oraz lokalnych liderów. W kalendarzu imprez gminnych występuje kilka, które od kilkunastu lat na stałe wpisały się w coroczne wydarzenia.

W roku 2023 Gmina Opatów była organizatorem kolejnej rekonstrukcji historycznej na Górze Opatowskiej. Ubiegłoroczna nosiła tytuł „*A więc wojna! cz.X – Nie było nam dane dożyć do zwycięstwa*”. Autorski scenariusz widowiska oparto na autentycznych wydarzeniach związanych z końcowym etapem „Operacji Łużyckiej”, rozegranej w ostatniej dekadzie kwietnia 1945 roku – najtragiczniejszego i najbardziej krwawego epizodu działań bojowych 2-ej Armii Wojska Polskiego podczas drugiej wojny światowej.

X. WSPÓŁPRACA ZE STOWARZYSZENIAMI I ZWIĄZKAMI SAMORZĄDOWYMI

1. Od 1995 roku Gmina Opatów jest członkiem Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, stowarzyszenia, którego priorytetowym celem jest działalność na rzecz rozwoju województwa śląskiego, a przede wszystkim rozwoju społeczności lokalnych i samorządów terytorialnych. Członkostwo w Związku przekłada się na korzyści dla gmin poprzez informowanie i szkolenia w dziedzinie polityk i programów Unii Europejskiej oraz aktualnych zmian w prawodawstwie dotyczących warunków działania samorządów terytorialnych.
2. Gmina Opatów należy do grona założycieli Stowarzyszenia pod nazwą *Lokalna Grupa Działania „Zielony Wierchołek Śląska”*, które powstało w 2006 roku. Stowarzyszenie tworzą organizacje pozarządowe (w tym z sektora gospodarczego), osoby fizyczne i jednostki samorządu terytorialnego. LGD „Zielony Wierchołek Śląska” w ramach uchwalonej lokalnej strategii rozwoju jest organizatorem postępowań konkursowych i grantowych części środków w Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (Program Leader+). Beneficjentami tych środków były m.in. stowarzyszenia z terenu gminy, jednostki OSP, Koła Gospodyń Wiejskich oraz samorząd gminny.
3. Gmina Opatów jest uczestnikiem Porozumienia Gmin Subregionu Północnego z dnia 6 marca 2015 roku dotyczącego realizacji Strategii Regionalnych Inwestycji Terytorialnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Strategia dawała możliwość ubiegania się o dofinansowanie zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki ściekowej. Porozumienie powyższe zostało przekształcone w stowarzyszenie pn.: *Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego*, do którego gmina Opatów przystąpiła na podstawie zgody Rady Gminy Opatów, wyrażonej w uchwale nr 60/XI/2019 z dnia 3 października 2019 r.
4. Gmina Opatów od dnia 12 czerwca 2015 roku jest uczestnikiem porozumienia samorządów w sprawie realizacji przedsięwzięcia pn. „Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej, wspierającego świadczenie e-usług przez jednostki samorządu terytorialnego z obszaru powiatu kłobuckiego”. Na mocy umowy partnerskiej zadanie to zostało zrealizowane w latach 2017-2018 z niewielkim udziałem finansowym gminy (na poziomie 14.000 zł).
5. Od dnia 12 grudnia 2016 roku Gmina Opatów jest członkiem Stowarzyszenia do spraw Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Subregionu Północnego Województwa Śląskiego. Głównym zadaniem stowarzyszenia była budowa niezależnej sieci światłowodowej, zapewniającej szerokopasmowy dostęp do Internetu. Cel ten został osiągnięty w roku 2017.
6. W dniu 14 grudnia 2009 roku Gmina Opatów podpisała Deklarację współpracy w ramach partnerstwa z miastem Zagyvászantó na Węgrzech. W ramach tego partnerstwa w 2010 roku gmina gościła delegację młodzieży szkolnej wraz z opiekunami podczas gminnych dożynek w Opatowie.
7. W dniu 22 grudnia 2021 roku gminy powiatu kłobuckiego i Powiat Kłobucki zawarły porozumienie cywilnoprawne ze Związkiem Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego o ustanowieniu *Klastra Energii Powiatu Kłobuckiego*. Głównym celem porozumienia jest współpraca inwestycyjna prowadząca do rozwoju nowoczesnej, efektywnej, niskoemisyjnej lokalnej gospodarki energetycznej. Podstawą działalności Klastra są przepisy ustawy o odnawialnych źródłach energii.

XI. INICJATYWY LOKALNE

1. W 2023 roku cztery sołectwa (Iwanowice Duże, Waleńczów, Wilkowiecko i Złochowice) uczestniczyły w kolejnej edycji Wojewódzkiego Programu Inicjatyw Sołeckich. Wnioskowane zadania dotyczyły zakupu i montażu latarni fotowoltaicznych oraz wyposażenia świetlic. Kwota dofinansowania to 83.583,39 zł.
2. W miejscowościach: Opatów, Iwanowice Małe, Iwanowice Duże, Waleńczów, Wilkowiecko, Złochowice, Zwierzyniec Pierwszy działają Koła Gospodyń Wiejskich. Koła uczestniczą w imprezach i świętach wiejskich i parafialnych, gminnych i ponad gminnych. Jedno z kół corocznie reprezentuje gminę na imprezach rangi powiatowej i regionalnej (m.in. w Powiatowych Przeglądach Tradycji Bożonarodzeniowych i Wielkanocnych, Dożynkach Powiatowych).
3. W Złochowicach, przy miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej, działa jedyna w gminie orkiestra dęta. Orkiestra bierze udział w świętach gminnych, parafialnych oraz reprezentuje gminę na corocznym powiatowym przeglądzie orkiestr dętych.
4. W Złochowicach działa żeński zespół śpiewaczy. Zespół bierze udział w powiatowych przeglądach zespołów oraz w imprezach organizowanych na terenie gminy.
5. W Wilkowiecku działają dwa stowarzyszenie miłośników lokalnej historii: Stowarzyszenie „Wilkowiecko – Mała Ojczyzna” oraz Stowarzyszenie Przyjaciół Wilkowiecka im. Mikołaja z Wilkowiecka. Oba stowarzyszenia aktywnie włączają się w organizację uroczystości patriotycznych i rekonstrukcji historycznych na terenie Wilkowiecka, gminy i powiatu. W 2014 roku, z ich inicjatywy, wykonano i odsłonięto na terenie kościoła parafialnego posąg Mikołaja z Wilkowiecka – zasłużonego średniowiecznego zakonnika i poety.
6. W Waleńczowie działa Gminny Klub Sportowy „Maraton” uczestniczący w rozgrywkach Śląskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej. Działalność klubu dofinansowywana jest z budżetu gminy ze środków uchwalanego co roku Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. W roku 2023 była to kwota 40.000 zł.
7. Z inicjatywy Śląskiego Związku Gmin i Powiatów Gmina Opatów nawiązała współpracę z jedną z gromad ukraińskich z Obwodu Kijowskiego. W dniach 15-16 czerwca 2023 roku delegacja Gromady Malowilszanka gościła w naszej gminie. W dniu 24 sierpnia 2023 roku Rada Gminy Opatów podjęła uchwałę w sprawie nawiązania partnerstwa i wzajemnej współpracy. Kontynuowanie działań w tym obszarze planowane jest na 2024 rok.

XII. DZIAŁANIA GMINY W WARUNKACH KRYZYSOWYCH

Szczególnego odniesienia wymaga zakres i sposób realizacji nowych zadań, nałożonych w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie, sytuacją kryzysową na rynku gospodarczym oraz wysoką inflacją. Agresja Rosji na Ukrainę w dniu 24 lutego 2022 roku spowodowała m.in. wielki napływ uchodźców – głównie do naszego kraju. Służby odpowiedzialne za przeciwdziałanie skutkom kryzysu migracyjnego podjęły szereg działań w celu opanowania tego zjawiska. Gminy zostały zobligowane do wieloaspektowej pomocy obywatelom Ukrainy przybywającym do naszego kraju.

Fundusz Pomocy dla Ukrainy

Działania regulowane przepisami *ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*:

1. Zapewnienie posiłków dla dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy – koszt zadania 913,00 zł.
2. Wypłata obywatelom Ukrainy jednorazowego świadczenia 300 zł – koszt zadania 1530,00 zł
3. Wypłata obywatelom Ukrainy świadczenia rodzinnego - koszt zadania 9.795,00 zł.
4. Nadawanie obywatelom Ukrainy numerów PESEL i pomoc w otwieraniu rachunków bankowych. *W Urzędzie Gminy w Opatowie ww. czynności dotyczyły obywateli Ukrainy, posiadających status uchodźcy. Koszt zadania 374,65 zł.*
5. Potwierdzenie tożsamości obywateli Ukrainy i wprowadzenie danych na podstawie art. 9 ustawy – koszt zadania 52,30 zł.
6. Realizacja dodatkowych zadań oświatowych dla uczniów będących obywatelami Ukrainy – koszt zadania 232.678,29 zł.

W ramach Tarczy Antyinflacyjnej podjęte zostały następujące działania, realizowane w imieniu gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie:

Dodatek węglowy

Dodatek przysługiwał w wysokości 3 000 zł bez względu na dochód. W 2023 roku złożono 3 wnioski rozpatrzone pozytywnie.

Dodatek elektryczny

W 2023 roku wypłacono ww. dodatek w wysokości 25.000,00 zł dla 22 osób.

Dodatek z tytułu refundacji podatku VAT za gaz

Wypłacono dodatek w wysokości 1240,30 zł dla jednej osoby.

Wymienione dodatki sfinansowano w całości z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19.

XIII. PODSUMOWANIE

Wójt gminy – działając jako organ wykonawczy – zobowiązany jest do wykonywania uchwał Rady Gminy Opatów jako organu stanowiącego. Uchwały Rady Gminy Opatów podjęte w 2023 roku zostały zrealizowane zgodnie z ich intencją i literą prawa.

Analiza zamieszczonego w Raporcie materiału prowadzi do następujących wniosków:

1. Gmina Opatów pod względem wielkości dochodów własnych z tytułu podatków i opłat lokalnych należy do gmin o średnim poziomie zamożności, którą określa wskaźnik G (iloraz dochodów podatkowych gminy do liczby mieszkańców). W roku 2023 wskaźnik dochodów podatkowych w kraju do liczby mieszkańców w kraju wynosił 2.246,66 zł. Dla gminy Opatów wskaźnik ten w roku 2023 wynosił 1.265,44 zł, tj. 56,32% średniej krajowej. Ten poziom wielkości wskaźnika G utrzymuje się już od kilkunastu lat.
2. Stawki podatków i opłat lokalnych, ustalane w drodze uchwał rady gminy, osiągają poziom porównywalny w sąsiednich gminach powiatu.
3. Analiza sytuacji finansowej gminy (szczegółowe dane zawiera Załącznik nr 1) – w szczególności wielkość wskaźnika liczonego wg art. 243 ustawy o finansach publicznych – prowadzi do stwierdzenia, że bezpieczeństwo finansowe gminy nie jest zagrożone. Tym samym utrzymane jest obiektywnie wysokie zabezpieczenie przed ryzykiem wzrostu stóp procentowych i związanego z nim wzrostu kosztów obsługi długu. Zachowana jest też możliwość pozyskiwania finansowania dłużnego na wkład własny do zadań dofinansowywanych (obligacje, pożyczki preferencyjne), co daje szansę na realizację projektów inwestycyjnych. W wartościach bezwzględnych i w przeliczeniu na jednego mieszkańca dług gminy nie stanowi zagrożenia dla płynności finansowej i bieżącej realizacji budżetu.
4. W gospodarce finansowej gminy duże znaczenie ma zachowanie bieżącej płynności finansowej. Jej zachwianie może powodować wpływ dochodów budżetu w wartościach mniejszych od przyjętych w planie. Zauważalną tendencją, potwierdzoną w 2023 roku, jest rosnące zadłużenie płatników podatków i opłat lokalnych.
5. W realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych - szczególnie z zakresu kanalizacji sanitarnych - zauważalny wpływ ma możliwość ubiegania się o dofinansowanie z rządowych programów. Gmina z sukcesem skorzystała z tej możliwości i duże zadania inwestycyjne zostały wsparte środkami z *Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych* oraz *Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych – Polski Ład*.
6. Rok 2023 był kolejnym, który potwierdza wzrost kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi. System finansowany jest przez mieszkańców, którzy wnoszą opłaty ustalane na podstawie ofert składanych w postępowaniu przetargowym. Ogłaszane przetargi w gminach – w tym i naszej – pokazują znaczny wzrost kosztów, co prowadzi do jednoczesnego wzrostu zadłużeń w ściągłości tej opłaty. Stawki obowiązujące w roku 2021 udało się utrzymać w roku 2022 oraz w roku 2023. Wygasający kontrakt z usługobiorcą w połowie 2024 roku skutkuje koniecznością przeprowadzenia nowego postępowania przetargowego.
7. Finansowanie zadań oświatowych od kilku lat odbywa się z coraz większym udziałem budżetu gminy. Mimo iż w roku szkolnym 2022/2023 przekształcona Szkoła Podstawowa w Wilkowiecku funkcjonuje jako filia Szkoły Podstawowej w Opatowie udział budżetu gminy w kosztach prowadzenia placówek oświatowych jest nadal bardzo wysoki.
8. Rok 2023 to okres kontynuacji działań związanych z realizacją priorytetu inwestycyjnego, jakim jest budowa kanalizacji sanitarnej w kolejnych miejscowościach. Najważniejszymi przedsięwzięciami było:
 - budowa kanalizacji sanitarnej w Zwierzyńcu Pierwszym z całkowitym kosztem wynoszącym 12,4 mln. zł (koszt robót budowlanych, nadzoru inwestorskiego,

- dokumentacji technicznej i geodezyjnej) i terminem zakończenia w maju 2024 roku
- rozpoczęcie budowy kanalizacji sanitarnej w Wilkowiecku z wykorzystaniem promesy z Rządowego Programu Polski Ład
 - przygotowanie dokumentacji budowlanej i uzyskanie promesy z Rządowego Programu Polski Ład na dofinansowanie budowy kanalizacji sanitarnej w Waleńczowie
 - rozpoczęcie prac projektowych dokumentacji technicznej na budowę kanalizacji sanitarnej w Iwanowicach-Nabokowie.
9. Pod względem stanu technicznego i układu komunikacyjnego gminna sieć drogowa (z uwzględnieniem drogi krajowej i dróg powiatowych) nie odbiega od innych gmin powiatu. W zakresie utrzymania i rozwoju gminnej sieci dróg i chodników działania organów gminy powinny być skierowane na pozyskiwanie dodatkowych (poza budżetem gminy) środków finansowych, aby modernizacja i remonty nawierzchni dróg w jak największym stopniu spełniały oczekiwania mieszkańców. Zadania z tego zakresu powinny być korelowane z zadaniami z zakresu infrastruktury technicznej (budową sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej, gazociągu) oraz zadaniami realizowanymi przez innych zarządców dróg (Starostwo Powiatowe w Kłobucku, Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad – Oddział w Katowicach).
10. W działaniach nakierowanych na poprawę stanu technicznego dróg gminnych ważne znaczenie stanowi możliwość dofinansowania zadań środkami zewnętrznymi. W roku 2023 gmina korzystała z tej możliwości realizując zadania wsparte przez budżet Województwa Śląskiego (tzw. drogi dojazdowe do pól).
11. Mimo braku w strukturze gminy jednostki organizacyjnej zarządzającej działaniami w sferze kultury działania gminy są kierowane na wsparcie kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń, sołtysów i rad sołeckich oraz lokalnych liderów w tym obszarze zaspokajania potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Jednym z narzędzi w realizacji tego celu powinno być racjonalne wydatkowanie funduszy sołeckich i rozwijanie społecznej aktywności.

Wójt Gminy Opatów

Bogdan Sośniak

XIII. ZAŁĄCZNIKI

1. Analiza finansów Gminy Opatów w latach 2020-2023
2. Wykaz uchwał Rady Gminy Opatów z 2023 roku

Analiza finansów Gminy Opatów w latach 2020-2023

Analiza została przeprowadzona w perspektywie lat 2020-2023. Przedstawione dane pochodzą z odpowiednich sprawozdań budżetowych oraz WPF. Przyjęto założenie, że okres czteroletni będzie wystarczający dla potrzeb oceny finansów jednostki samorządu terytorialnego.

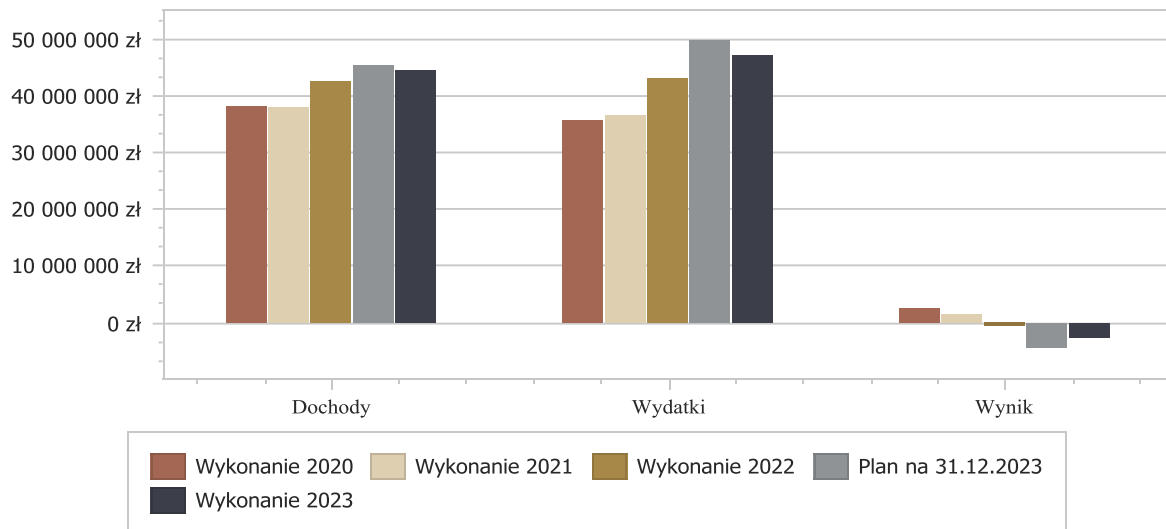
Syntetyczne zestawienie wartości dochodów, wydatków oraz wyniku finansowego wg planu na dzień 1 stycznia 2023 roku, planu na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz wykonania za 2023 rok ujęto w ramach poniższej tabeli.

Tabela 1: Podstawowe dane budżetowe.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)
I.	Dochody ogółem, w tym:	38 837 674,23	45 491 711,02	44 621 191,73	98,09%
1.	Dochody bieżące, w tym:	29 279 757,00	35 882 311,81	35 125 313,73	97,89%
	<i>Dotacje i dochody celowe</i>	<i>2 634 856,00</i>	<i>5 150 516,21</i>	<i>4 830 644,07</i>	<i>93,79%</i>
	<i>Subwencja ogólna</i>	<i>15 837 657,00</i>	<i>18 304 355,60</i>	<i>18 304 355,60</i>	<i>100,00%</i>
	<i>Udziały w PIT i CIT</i>	<i>4 598 754,00</i>	<i>4 598 754,00</i>	<i>4 598 754,00</i>	<i>100,00%</i>
	<i>Wpływy z podatków i opłat</i>	<i>5 911 790,00</i>	<i>6 052 690,00</i>	<i>6 354 723,04</i>	<i>104,99%</i>
	<i>Pozostałe dochody bieżące</i>	<i>296 700,00</i>	<i>1 775 996,00</i>	<i>1 036 837,02</i>	<i>58,38%</i>
2.	Dochody majątkowe, w tym:	9 557 917,23	9 609 399,21	9 495 878,00	98,82%
	<i>Dochody z majątku</i>	<i>200 000,00</i>	<i>200 000,00</i>	<i>90 152,00</i>	<i>45,08%</i>
	<i>Dotacje i środki na inwestycje</i>	<i>9 357 917,23</i>	<i>9 409 399,21</i>	<i>9 405 726,00</i>	<i>99,96%</i>
II.	Wydatki ogółem, w tym:	41 002 072,69	49 862 459,78	47 234 877,20	94,73%
1.	Wydatki bieżące	29 197 535,46	36 417 409,74	34 297 946,26	94,18%
2.	Wydatki majątkowe, w tym:	11 804 537,23	13 445 050,04	12 936 930,94	96,22%
	<i>wydatki na inwestycje</i>	<i>11 804 537,23</i>	<i>13 445 050,04</i>	<i>12 936 930,94</i>	<i>96,22%</i>
III.	Wynik +/- (I-II)	-2 164 398,46	-4 370 748,76	-2 613 685,47	-
IV.	Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	82 221,54	-535 097,93	827 367,47	-

Porównanie salda budżetu planowanego i wykonanego na koniec 2023 roku na przestrzeni lat 2020-2022 ujęto na wykresie poniżej.

Wykres 1: Wynik budżetu Gminy Opatów w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

1. DOCHODY

Dochody budżetu Gminy w 2023 roku wyniosły 44 621 191,73 zł, a ich realizacja stanowiła 98,09% planu wynoszącego 45 491 711,02 zł.

1.1. DOCHODY BIEŻĄCE

W strukturze dochodów znaczący udział odgrywają dochody bieżące, które w 2023 roku zostały wykonane na poziomie 35 125 313,73 zł, tj. w 97,89% w stosunku do planu wynoszącego 35 882 311,81 zł.

Największym składnikiem dochodów bieżących Gminy są dochody z subwencji ogólnej, które w 2023 roku zostały zaplanowane na poziomie 18 304 355,60 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 18 304 355,60 zł, co stanowi 100,00% realizacji planu, przy czym:

- dochody z subwencji oświatowej wyniosły 10 842 371,00 zł;
- dochody z subwencji wyrównawczej 4 944 109,00 zł;
- dochody stanowiące uzupełnienie subwencji ogólnej 2 469 180,60 zł;
- dochody z subwencji równoważącej 48 695,00 zł.

We wszystkich latach największą część subwencji stanowi jej część oświatowa. Wysokość subwencji oświatowej zależy od zakresu zadań oświatowych realizowanych przez jednostki oraz liczby uczniów i rozdzielanej według zasad określonych w rozporządzeniu ministra edukacji w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego.

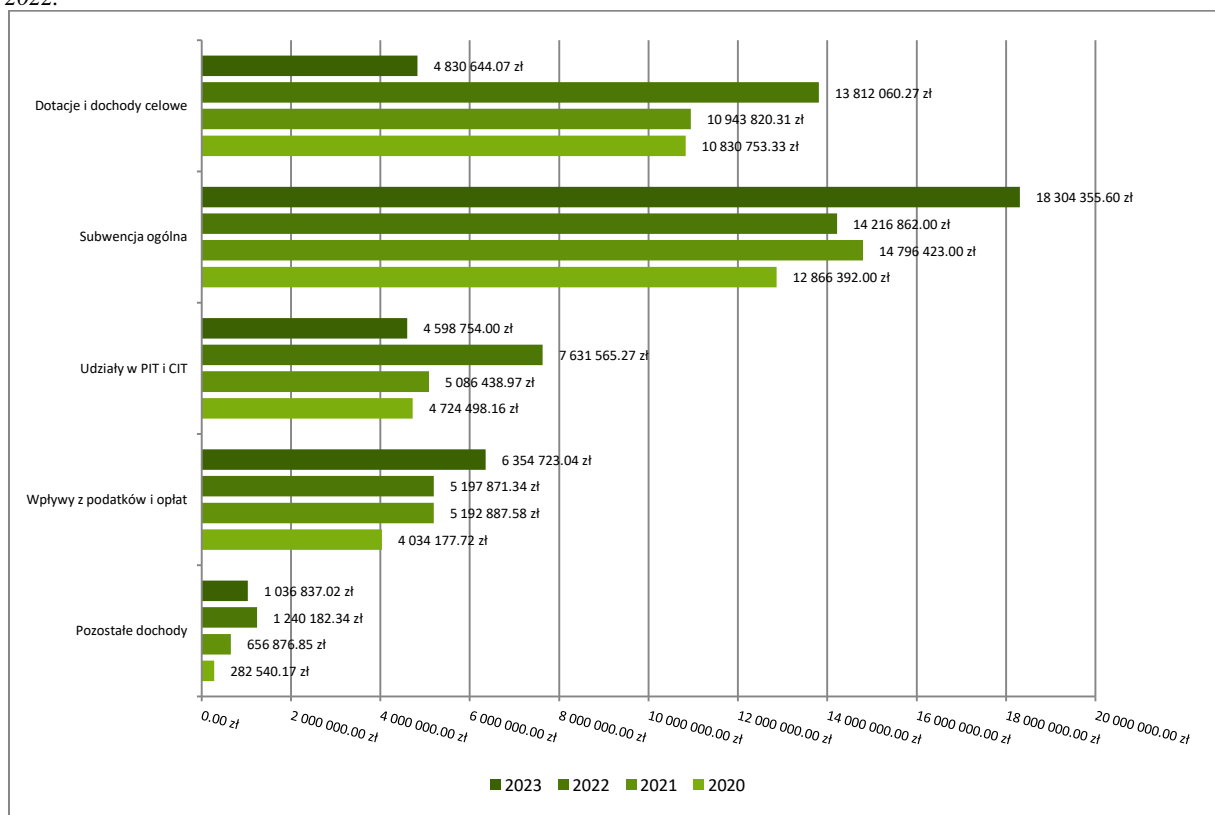
Biorąc pod uwagę podział dochodów bieżących wg źródeł ich pochodzenia znaczący udział w 2023 roku stanowiły dochody o charakterze celowym, które JST otrzymuje od podmiotów zewnętrznych.

W 2023 roku środki te zostały zaplanowane w kwocie 5 150 516,21 zł, z kolei zrealizowane na poziomie 4 830 644,07 zł, co stanowi 93,79% realizacji planu.

Kolejnym dużym elementem dochodów bieżących Gminy są udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa. Zaplanowane zostały one w kwocie 4 598 754,00 zł, zaś zrealizowane w kwocie 4 598 754,00 zł, co stanowi 100,00% realizacji planu, przy czym dochody z tytułu wpływów z podatku od osób prawnych wyniosły 115 299,00 zł; dochody z tytułu wpływów z podatku od osób fizycznych wyniosły 4 483 455,00 zł.

Wpływy z podatków i opłat lokalnych kształtowały się na poziomie ok. 6,4 mln zł. Dochody z podatków i opłat to jedyna kategoria dochodów, na których planowanie Gmina ma bezpośredni wpływ.

Wykres 2: Dochody bieżące budżetu Gminy Opatów wg źródeł ich pochodzenia w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

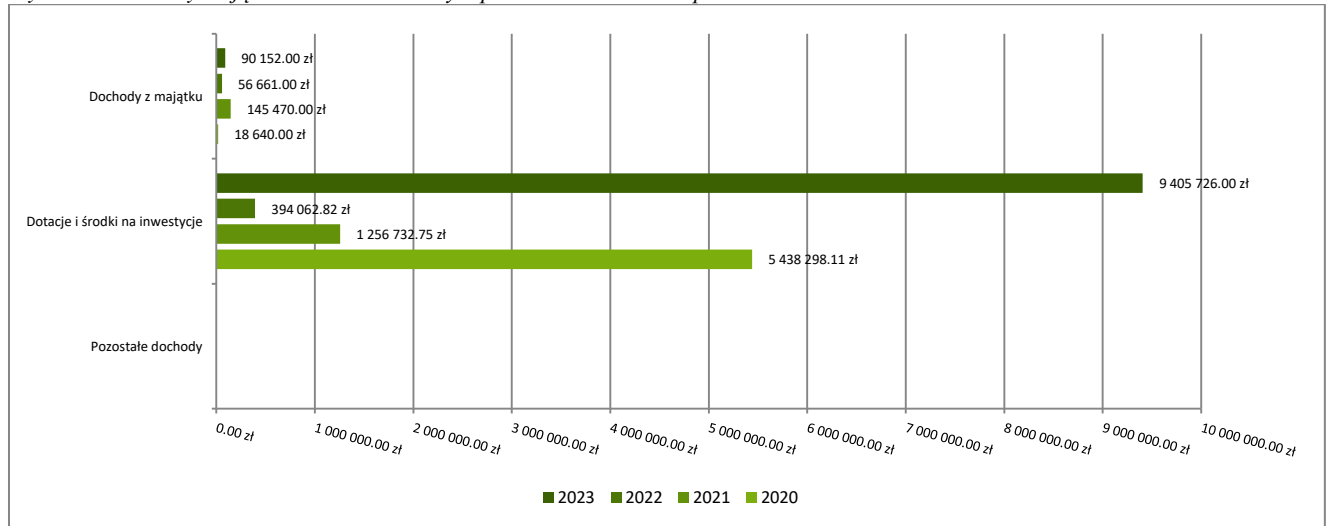
1.2. DOCHODY MAJĄTKOWE

Dochody majątkowe Gminy Opatów w 2023 roku zostały wykonane na poziomie 9 495 878,00 zł, tj. w 98,82% w stosunku do planu wynoszącego 9 609 399,21 zł. Strukturę zrealizowanych w 2023 roku dochodów majątkowych według głównych źródeł przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2: Realizacja planu dochodów majątkowych w 2023 roku w Gminie Opatów.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Dochody z majątku	200 000,00	200 000,00	90 152,00	45,08%	0,95%
Dotacje i środki na inwestycje	9 357 917,23	9 409 399,21	9 405 726,00	99,96%	99,05%
RAZEM DOCHODY MAJĄTKOWE	9 557 917,23	9 609 399,21	9 495 878,00	98,82%	100,00%

Wykres 3: Dochody majątkowe budżetu Gminy Opatów w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

2. WYDATKI

Wydatki budżetu Gminy w 2023 roku wyniosły 47 234 877,20 zł, a ich realizacja wyniosła 94,73% planu wynoszącego 49 862 459,78 zł.

2.1. WYDATKI BIEŻĄCE

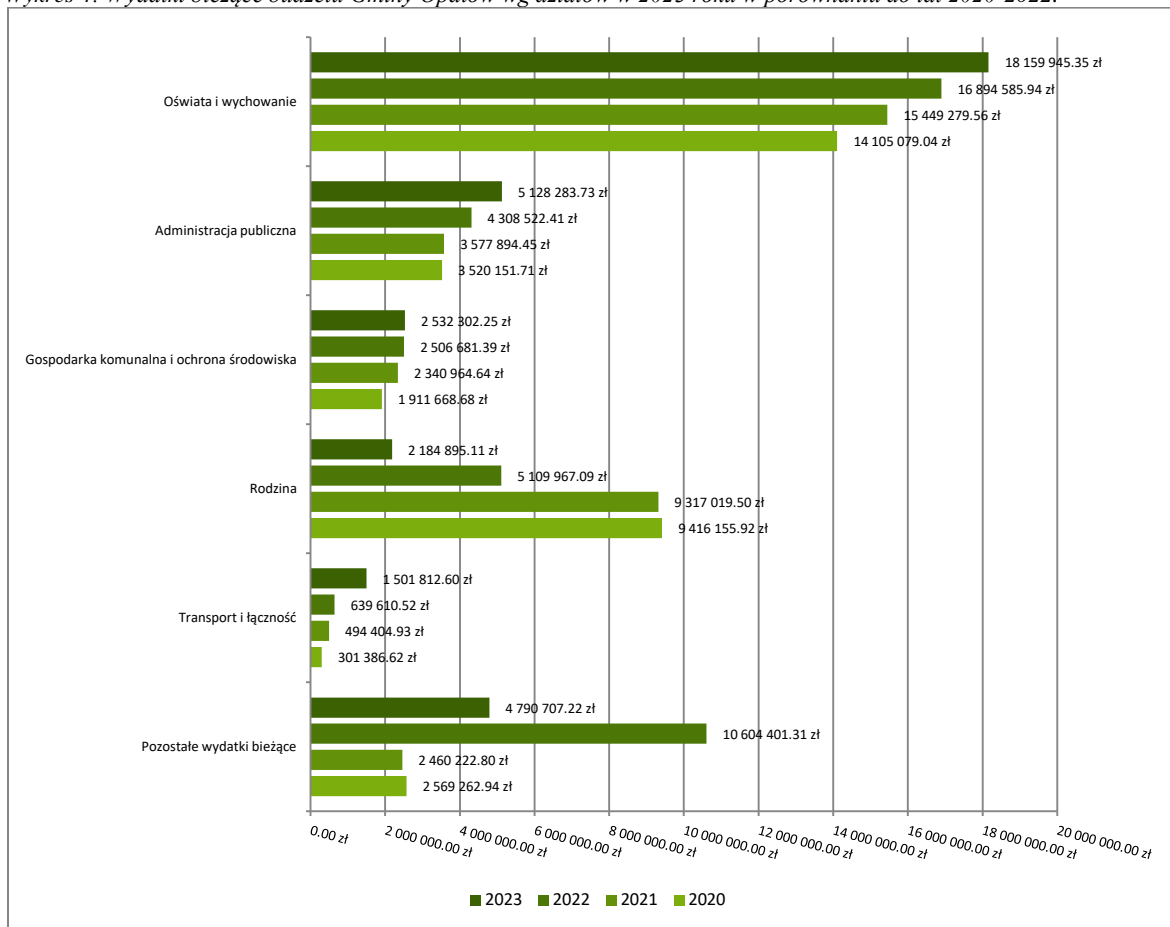
W 2023 roku wydatki bieżące zostały wykonane na poziomie 34 297 946,26 zł, tj. w 94,18% w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 36 417 409,74 zł. Wartości zrealizowanych w 2023 roku wydatków bieżących według działów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 3: Realizacja planu wydatków bieżących w 2023 roku w Gminie Opatów według działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
801	Oświata i wychowanie	15 315 447,00	18 206 026,15	18 159 945,35	99,75%	52,95%
750	Administracja publiczna	5 181 746,50	5 621 736,79	5 128 283,73	91,22%	14,95%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 577 442,00	2 650 453,75	2 532 302,25	95,54%	7,38%
855	Rodzina	2 297 173,00	2 214 326,71	2 184 895,11	98,67%	6,37%
600	Transport i łączność	301 203,20	1 967 774,38	1 501 812,60	76,32%	4,38%
852	Pomoc społeczna	1 422 560,00	1 460 042,00	1 424 320,29	97,55%	4,15%

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	1 373 300,00	750 826,42	54,67%	2,19%
010	Rolnictwo i łowiectwo	67 150,00	708 488,97	697 841,53	98,50%	2,03%
757	Obsługa długu publicznego	660 000,00	660 000,00	623 915,97	94,53%	1,82%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	405 950,00	508 571,73	474 501,51	93,30%	1,38%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	309 938,76	317 596,33	317 097,62	99,84%	0,92%
851	Ochrona zdrowia	162 000,00	269 132,55	202 654,88	75,30%	0,59%
926	Kultura fizyczna	130 000,00	162 669,38	156 622,15	96,28%	0,46%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 436,00	61 899,00	61 898,99	100,00%	0,18%
700	Gospodarka mieszkaniowa	63 889,00	63 889,00	40 496,18	63,39%	0,12%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	35 496,00	27 030,00	76,15%	0,08%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	0,00	12 407,00	12 278,24	98,96%	0,04%
710	Działalność usługowa	1 000,00	1 000,00	1 000,00	100,00%	< 0,01%
752	Obrona narodowa	600,00	600,00	223,44	37,24%	< 0,01%
758	Różne rozliczenia	300 000,00	122 000,00	0,00	0,00%	0,00%
RAZEM WYDATKI BIEŻĄCE		29 197 535,46	36 417 409,74	34 297 946,26	94,18%	100,00%

Wykres 4: Wydatki bieżące budżetu Gminy Opatów wg działów w 2023 roku w porównaniu do lat 2020-2022.

W każdym roku największą część budżetu Gminy po stronie wydatków stanowiła oświata. W latach 2020 - 2023 wydatki na oświatę ujęte w dziale 801 „Oświata i wychowanie”.

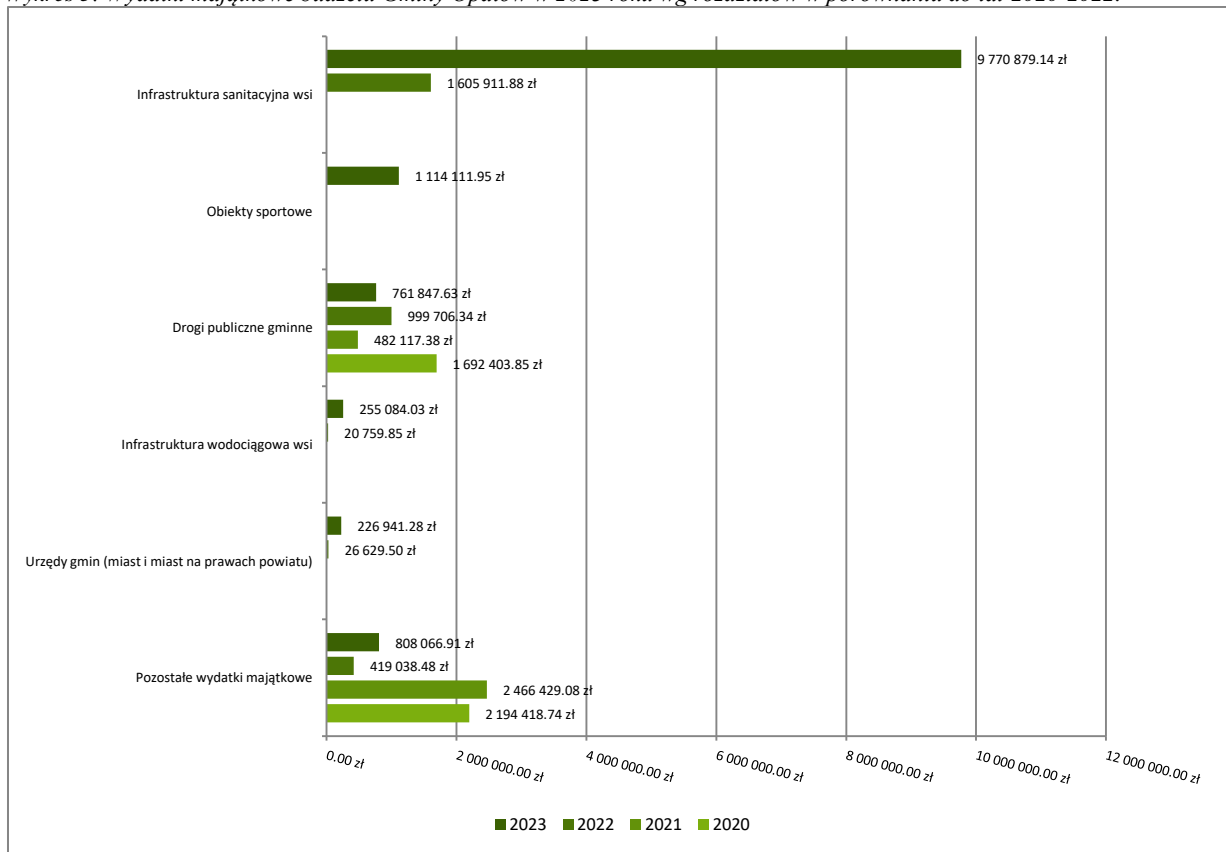
2.2. WYDATKI MAJĄTKOWE

Wydatki majątkowe Gminy Opatów w 2023 roku zostały wykonane na poziomie 12 936 930,94 zł, tj. w 96,22% w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 13 445 050,04 zł. Wartości zrealizowanych w 2023 roku wydatków majątkowych według działów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 4: Realizacja planu wydatków majątkowych w 2023 roku w Gminie Opatów wg działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
010	Rolnictwo i łowiectwo	10 406 887,23	10 152 817,23	10 025 963,17	98,75%	77,50%
926	Kultura fizyczna	0,00	1 178 300,00	1 165 558,95	98,92%	9,01%
600	Transport i łączność	15 000,00	1 244 330,31	909 392,23	73,08%	7,03%
801	Oświata i wychowanie	1 273 000,00	306 070,00	306 068,38	100,00%	2,37%
750	Administracja publiczna	49 650,00	258 732,50	226 941,28	87,71%	1,75%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	60 000,00	193 000,00	193 000,00	100,00%	1,49%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,00	77 500,00	75 706,93	97,69%	0,59%
855	Rodzina	0,00	34 300,00	34 300,00	100,00%	0,27%
	Razem wydatki majątkowe	11 804 537,23	13 445 050,04	12 936 930,94	96,22%	100,00%

Wykres 5: Wydatki majątkowe budżetu Gminy Opatów w 2023 roku wg rozdziałów w porównaniu do lat 2020-2022.

3. KWOTA DŁUGU

Kwota długu na koniec 2023 roku wyniosła 10 333 340,00 zł. W uchwale WPF kwotę długu ogółem Gminy Opatów w roku 2023 planowano na poziomie 6 833 340,00 zł.

Oznacza to, że w stosunku do wartości planowanych kwota zadłużenia na koniec roku zwiększyła się. Na dług Gminy na koniec 2023 r. składają się zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji oraz zaciągniętego kredytu i pożyczki.

Tabela 5. Zobowiązania z tytułu produktów kredytowych pozostałe do spłaty na dzień 31.12.2023 rok.

L.p.	Tytuł dłużny	Kwota kapitału pozostałego do spłaty [zł]	Rok całkowitej spłaty
1	Obligacje	8 800 000,00	2032
2	Kredyt	1 300 000,00	2028
3	Pożyczka	233 340,00	2027
	SUMA	10 333 340,00	

4. RELACJA Z ART. 242 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH

W 2023 r. zrealizowano dodatnią różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi. W związku z powyższym, Gmina Opatów zachowała relację określoną w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

5. RELACJA Z ART. 243 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH

Informację na temat kształtowania się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w okresie prognozy Gminy Opatów przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 6. Kształtowanie się relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Rok	Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o plan po 3 kwartale)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywanego wykonania)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)
2023	5,91%	7,67%	TAK	8,57%	TAK
2024	5,87%	6,57%	TAK	7,46%	TAK
2025	5,30%	6,13%	TAK	7,02%	TAK
2026	4,87%	5,65%	TAK	6,63%	TAK
2027	4,37%	5,26%	TAK	6,24%	TAK
2028	4,07%	5,30%	TAK	6,28%	TAK
2029	4,05%	4,34%	TAK	5,32%	TAK
2030	3,50%	4,97%	TAK	4,97%	TAK
2031	4,11%	5,68%	TAK	5,68%	TAK
2032	3,93%	5,62%	TAK	5,62%	TAK

Wg ostatniej zmiany WPF podjętej w 2023 r. Gmina Opatów spełniała relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Spełnienie dotyczyło zarówno relacji obliczonej na podstawie planu na dzień 30.09.2022 r. jak i w oparciu o kolumnę „2022 przewidywane wykonanie”. Fakt, że wynik budżetu bieżącego Gminy Opatów został zrealizowany na poziomie wyższym niż planowano, wpłynie na poprawę wskaźnika z art. 243 ustawy o finansach publicznych od 2024 roku.

WYKAZ UCHWAŁ RADY GMINY OPATÓW z 2023 roku

1. UCHWAŁA Nr 275/XLIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego w sprawie zasad finansowania opieki nad dziećmi do lat trzech zamieszkałych na terenie gminy Opatów w żłobku prowadzonym na terenie gminy Krzepice.
2. UCHWAŁA Nr 276/XLIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.
3. UCHWAŁA Nr 277/XLIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie zmian do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opatów na lata 2023-2029.
4. UCHWAŁA Nr 278/XLIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchylenia uchwały Nr 274/XLVII/2022 Rady Gminy Opatów z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na obszarze gminy Opatów.
5. UCHWAŁA Nr 279/XLIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na obszarze gminy Opatów.
6. UCHWAŁA Nr 280/XLIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie zarządzenia wyborów do organów sołectw w gminie Opatów.
7. UCHWAŁA Nr 281/XLIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 31 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę nr 21/IV/2019 Rady Gminy Opatów z dnia 29 stycznia 2019 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”.
8. UCHWAŁA Nr 282/XLIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 31 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę nr 21/IV/2019 z dnia 29 stycznia 2019 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”.
9. UCHWAŁA Nr 283/L/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 8 lutego 2023 r. w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Iwanowicach Dużych oraz w sprawie zamiaru przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Opatowie.
10. UCHWAŁA Nr 284/L/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 8 lutego 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.
11. UCHWAŁA Nr 285/LI/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 17 lutego 2023 r. w sprawie uchylenia uchwały Rady Gminy Opatów nr 280/XLIX/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie zarządzenia wyborów do organów sołectw w gminie Opatów.
12. UCHWAŁA Nr 286/LI/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 17 lutego 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami gminy Opatów dotyczących zmian do statutów sołectw gminy Opatów.

13. UCHWAŁA Nr 287/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą na tę samą nieruchomość stanowiącą własność Gminy Opatów na czas oznaczony do 3 lat.
14. UCHWAŁA Nr 288/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie zmiany w statucie sołectwa Opatów.
15. UCHWAŁA Nr 289/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie zmiany w statucie sołectwa Iwanowice Małe.
16. UCHWAŁA Nr 290/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie zmiany w statucie sołectwa Iwanowice Duże.
17. UCHWAŁA Nr 291/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie zmiany w statucie sołectwa Opatów.
18. UCHWAŁA Nr 292/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie zmiany w statucie sołectwa Iwanowice Małe.
19. UCHWAŁA Nr 293/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie zmiany w statucie sołectwa Iwanowice Duże.
20. UCHWAŁA Nr 294/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie zmiany w statucie sołectwa Złochowice.
21. UCHWAŁA Nr 295/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie zmiany w statucie sołectwa Waleńców.
22. UCHWAŁA Nr 296/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie zmiany w statucie sołectwa Brzezinki.
23. UCHWAŁA Nr 297/LII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie zmiany w statucie sołectwa Wilkowiecko.
24. UCHWAŁA Nr 298/LIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok..
25. UCHWAŁA Nr 299/LIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie zmian do uchwały w sprawie Wieloletnie Prognozy Finansowej Gminy Opatów na lata 2023-2029.
26. UCHWAŁA Nr 300/LIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu w gminie Opatów.
27. UCHWAŁA Nr 301/LIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie określenia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie gminy Opatów w roku 2023.
28. UCHWAŁA Nr 302/LIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Kłobuckiego.
29. UCHWAŁA Nr 303/LIV/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie dopłaty do taryfowych grup odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzanie ścieków na terenie gminy Opatów.
30. UCHWAŁA Nr 304/LIV/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie ustalenia dotacji podmiotowej dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Opatowie na rok 2023.
31. UCHWAŁA Nr 305/LIV/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.
32. UCHWAŁA Nr 306/LIV/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie zmian do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opatów na lata 2023-2029.

33. UCHWAŁA Nr 307/LV/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 6 czerwca 2023 r. w sprawie *zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.*
34. UCHWAŁA Nr 308/LV/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 6 czerwca 2023 r. w sprawie *zmian do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opatów na lata 2023-2029.*
35. UCHWAŁA Nr 309/LV/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 6 czerwca 2023 r. w sprawie *emisji obligacji Gminy Opatów oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupy.*
36. UCHWAŁA Nr 310/LV/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 6 czerwca 2023 r. w sprawie *określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Opatów.*
37. UCHWAŁA Nr 311/LV/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 6 czerwca 2023 r. w sprawie *nadania nazwy ulicy zlokalizowanej na terenie miejscowości Wilkowiecko.*
38. UCHWAŁA Nr 312/LVI/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie *udzielenia Wójtowi Gminy Opatów wotum zaufania.*
39. UCHWAŁA Nr 313/LVI/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie *zatwierdzenia sprawozdań za 2022 rok.*
40. UCHWAŁA Nr 314/LVI/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie *udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Opatów z tytułu wykonania budżetu za 2022 rok.*
41. UCHWAŁA Nr 315/LVI/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie *zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.*
42. UCHWAŁA Nr 316/LVI/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie *zmian do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opatów na lata 2023-2029.*
43. UCHWAŁA Nr 317/LVI/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie *wyrażenia zgody na sprzedaż w drodze przetargu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Opatów.*
44. UCHWAŁA Nr 318/LVI/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie *nadania nazwy ulicy drodze wewnętrznej w miejscowości Waleńców.*
45. UCHWAŁA Nr 319/LVII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie *zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.*
46. UCHWAŁA Nr 320/LVII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie *powołania Zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników do sądów powszechnych.*
47. UCHWAŁA Nr 321/LVII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie *zasięgnięcia od komendanta wojewódzkiego policji informacji o kandydatach na ławników.*
48. UCHWAŁA Nr 322/LVII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie *trybu i sposobu powoływania i odwoływania zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Opatów.*
49. UCHWAŁA Nr 323/LVIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 sierpnia 2023 r. w sprawie *zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.*
50. UCHWAŁA Nr 324/LVIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 sierpnia 2023 r. w sprawie *rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gmina Opatów.*
51. UCHWAŁA Nr 325/LVIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z dnia 24 sierpnia 2023 r. w sprawie *nawiązania partnerstwa i wzajemnej współpracy pomiędzy Gminą Opatów (Polska) a Gromadą Małowilszanka (Ukraina).*
52. UCHWAŁA Nr 326/LIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 września 2023 r. w sprawie *przyjęcia od Powiatu Kłobuckiego zadania publicznego z zakresu dróg powiatowych.*

53. UCHWAŁA Nr 327/LIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 września 2023 r. w sprawie *zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.*
54. UCHWAŁA Nr 328/LIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 września 2023 r. w sprawie *zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Opatów na lata 2023-2029.*
55. UCHWAŁA Nr 329/LIX/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 września 2023 r. *zmieniającą uchwałę w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii dla Gminy Opatów.*
56. UCHWAŁA Nr 330/LX/2023 RADY GMINY OPATÓW z 27 września 2023 r. w sprawie *zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.*
57. UCHWAŁA Nr 331/LX/2023 RADY GMINY OPATÓW z 27 września 2023 r. w sprawie *zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Opatów na lata 2023-2029.*
58. UCHWAŁA Nr 332/LXI/2023 RADY GMINY OPATÓW z 26 października 2023 r. w sprawie *zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.*
59. UCHWAŁA Nr 333/LXI/2023 RADY GMINY OPATÓW z 26 października 2023 r. w sprawie *ustalenia regulaminu głosowania w wyborach ławników do sądów powszechnych.*
60. UCHWAŁA Nr 334/LXI/2023 RADY GMINY OPATÓW z 26 października 2023 r. w sprawie *wyboru ławnika na kadencję w latach 2024-2027.*
61. UCHWAŁA Nr 335/LXI/2023 RADY GMINY OPATÓW z 26 października 2023 r. w sprawie *zobowiązania Wójta Gminy Opatów do indywidualnego określania warunków sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych.*
62. UCHWAŁA Nr 336/LXII/2023 RADY GMINY OPATÓW z 16 listopada 2023 r. w sprawie *udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Kłobuckiego.*
63. UCHWAŁA Nr 337/LXII/2023 RADY GMINY OPATÓW z 16 listopada 2023 r. w sprawie *zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.*
64. UCHWAŁA Nr 338/LXII/2023 RADY GMINY OPATÓW z 16 listopada 2023 r. w sprawie *zmian do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opatów na lata 2023-2029.*
65. UCHWAŁA Nr 339/LXII/2023 RADY GMINY OPATÓW z 16 listopada 2023 r. w sprawie *obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa obliczenia podatku rolnego na obszarze Gminy Opatów na 2024 rok.*
66. UCHWAŁA Nr 340/LXII/2023 RADY GMINY OPATÓW z 16 listopada 2023 r. w sprawie *określenia stawek podatku od nieruchomości na 2024 rok.*
67. UCHWAŁA Nr 341/LXII/2023 RADY GMINY OPATÓW z 16 listopada 2023 r. w sprawie *określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.*
68. UCHWAŁA Nr 342/LXII/2023 RADY GMINY OPATÓW z 16 listopada 2023 r. w sprawie *uchwalenia Roczego programu współpracy Gminy Opatów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok.*
69. UCHWAŁA Nr 343/LXIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z 30 listopada 2023 r. w sprawie *zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.*
70. UCHWAŁA Nr 344/LXIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z 30 listopada 2023 r. w sprawie *zmian do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opatów na lata 2023-2032.*
71. UCHWAŁA Nr 345/LXIII/2023 RADY GMINY OPATÓW z 30 listopada 2023 r. w sprawie *sprostowania uchwały nr 340/LXII/2023 Rady Gminy Opatów z dnia 16 listopada 2023 r. w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości.*

72. UCHWAŁA Nr 346/LXIV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 13 grudnia 2023 r. w sprawie *ustalenia dotacji przedmiotowej dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Opatowie na rok 2024.*
73. UCHWAŁA Nr 347/LXIV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 13 grudnia 2023 r. w sprawie *dopłaty do taryfowych grup odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Opatów.*
74. UCHWAŁA Nr 348/LXIV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 13 grudnia 2023 r. w sprawie *uznania skargi na działanie Wójta Gminy Opatów za bezzasadną.*
75. UCHWAŁA Nr 349/LXV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 grudnia 2023 r. w sprawie *Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opatów na lata 2024-2032.*
76. UCHWAŁA Nr 350/LXV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 grudnia 2023 r. w sprawie *budżetu gminy na 2024 rok.*
77. UCHWAŁA Nr 351/LXV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 grudnia 2023 r. w sprawie *uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Opatów na 2024 rok.*
78. UCHWAŁA Nr 352/LXV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 grudnia 2023 r. w sprawie *Planów Pracy komisji Rady Gminy Opatów na 2024 rok.*
79. UCHWAŁA Nr 353/LXV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 grudnia 2023 r. w sprawie *wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego w sprawie zasad finansowania opieki zapewnionej dzieciom do lat trzech, zamieszkałych na terenie gminy Opatów w żłobku prowadzonym na terenie gminy Krzepice.*
80. UCHWAŁA Nr 354/LXV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 grudnia 2023 r. w sprawie *podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028”.*
81. UCHWAŁA Nr 355/LXV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 21 grudnia 2023 r. w sprawie *określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028”.*
82. UCHWAŁA Nr 356/LXV/2023 RADY GMINY OPATÓW z 28 grudnia 2023 r. w sprawie *przyjęcia „Planu Zrównoważonej Mobilności dla Subregionu Północnego Województwa Śląskiego wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko”.*